

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZKIEJ RADY NARODOWEJ W BIAŁYMSTOKU

Białystok, dnia 10 lipca 1974 r.

Nr 11

Poz. 65-69

TREŚĆ

Poz.

Uchwały Wojewódzkiej Rady Narodowej

- 65 — Nr III/11/74 z dnia 21 marca 1974 r. w sprawie utworzenia Wojewódzkiego Funduszu Turystyki i Wypoczynku.
- 66 — Nr IV/13/74 z dnia 27 kwietnia 1974 r. w sprawie zmiany w składzie Wojewódzkiej Rady Narodowej.

- 67 — Nr IV/15/74 z dnia 27 kwietnia 1974 r. w sprawie zatwierdzenia sprawozdania z wykonania planu gospodarczego i budżetu województwa na 1973 r.
- 68 — Nr IV/16/74 z dnia 27 kwietnia 1974 r. w sprawie kierunków rozwoju turystyki i rekreacji w województwie białostockim oraz program działania w tym zakresie na lata 1974—1980.
- 69 — Nr IV/17/74 z dnia 27 kwietnia 1974 r. w sprawie powołania Wojewódzkiej Komisji Odznaczeń Państwowych oraz ustalenia zakresu jej działania.

Poz. 65

Uchwała Nr III/11/74

Wojewódzkiej Rady Narodowej w Białymstoku

z dnia 21 marca 1974 r.

w sprawie utworzenia Wojewódzkiego Funduszu Turystyki i Wypoczynku.

Na podstawie art. 25 ustawy z dnia 25 stycznia 1958 r. o radach narodowych (Dz. U. z 1973 r. Nr 47, poz. 277), stosownie do postanowienia art. 11, ust. 2 ustawy z dnia 17 lutego 1960 r. o organizacji spraw kultury fizycznej i turystyki (Dz. U. Nr 10, poz. 65) Wojewódzka Rada Narodowa uchwala, co następuje:

§ 1.

Tworzy się Wojewódzki Fundusz Turystyki i Wypoczynku z siedzibą w Białymstoku zwany dalej „Funduszem” i nadaje się mu osobowość prawną.

§ 2.

Ustala się na rzecz Funduszu jako stałe jego dochody, część dochodów budżetowych, a mianowicie:

- 1) 80% zysków z Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Turystycznej,
- 2) pełne nadwyżki z ośrodków sportu, turystyki i wypoczynku,
- 3) pełne wpływy z opłat uzdrowiskowych wprowadzonych uchwałami Wojewódzkiej Rady Narodowej Nr XVIII/69/72 z dnia 29 czerwca 1972 r. (Dz. Urz. WRN Nr 11, poz. 115) i Nr XXIII/85/73 z dnia 31 marca 1973 r. (Dz. Urz. WRN Nr 13, poz. 113),
- 4) dotacje wyrównawczą z budżetu,
- 5) dopłaty do cen za usługi turystyczne po ich wprowadzeniu odpowiednim zarządzeniem Przewodniczącego GKKFiT.

§ 3.

Zadania Funduszu, źródła jego dochodów i zakres działania określa statut stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 4.

Wykonanie uchwały powierza się Wojewodzie.

§ 5.

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej powzięcia.

Przewodniczący
Wojewódzkiej Rady Narodowej
(—) **Zdzisław Kurowski**

Załącznik Nr 1
od Uchwały Nr III/11/74
z dnia 21 marca 1974 r.
Wojewódzkiej Rady Narodowej

STATUT

Wojewódzkiego Funduszu Turystyki i Wypoczynku w Białymstoku zwanego dalej Funduszem.

I. PRZEPISY OGÓLNE

Fundusz jest instytucją finansową, mającą na celu gromadzenie środków pieniężnych oraz wydatkowanie ich w formie dotacji celowych na finansowanie nakładów majątkowych w obiektach i urządzeniach turystyczno-wypoczynkowych, jak również przygotowanie zadań w zakresie realizacji inwestycji oraz kapitalnych remontów obiektów i urządzeń turystyczno-wypoczynkowych, określonych planem społeczno-gospodarczym województwa.

§ 1.

Wojewódzki Fundusz utworzony jest uchwałą Nr III/11/74 z dnia 21 marca 1974 r. Wojewódzkiej Rady Narodowej w oparciu o postanowienie art. 11, ust. 2, ustawy z dnia 29 lutego 1960 r. o organizacji spraw kultury fizycznej i turystyki (Dz. U. Nr 10, poz. 65).

§ 2.

Fundusz posiada osobowość prawną i ma swą siedzibę w mieście Białystok, a terenem jego działania jest województwo białostockie.

§ 3.

Działalność Funduszu oparta jest o następujące przepisy prawne:

1. Zarządzenie Nr 126 Przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki z dnia 2 czerwca

1962 r. w sprawie gromadzenia, wydatkowania, ewidencji środków Centralnego Funduszu Turystyki i Wypoczynku oraz powstawania, przeznaczania i dysponowania terenowymi funduszami turystyki i wypoczynku (Dz. Urz. GKKFiT Nr 7, poz. 36).

2. Zarządzenie Nr 209 Przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki z dnia 2 listopada 1962 r. w sprawie trybu powoływania funduszy turystyki i wypoczynku podległych terenowym Komitetom Kultury Fizycznej i Turystyki (niepublikowane).
3. Zarządzenie Ministra Finansów z dnia 1 lutego 1972 r. w sprawie funduszy celowych (M.P. Nr 10, poz. 74).

II. ŹRÓDŁA DOCHODÓW FUNDUSZU

§ 4.

Źródłami dochodów Funduszu są:

1. Część zysków w wysokości 80% od Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Turystycznej.
2. Pełne nadwyżki z ośrodków sportu, turystyki i wypoczynku z terenu województwa.
3. Udziały we wpływach Centralnego Funduszu Turystyki i Wypoczynku.
4. Dotacje wyrównawcze lub celowe z budżetu.
5. Pełne wpływy z opłat uzdrowiskowych wprowadzonych uchwałami Wojewódzkiej Rady Narodowej Nr XVIII/68/72 z dnia 29 czerwca 1972 r. (Dz. Urz. WRN Nr 11, poz. 115) i Nr XXIII/5/73 z dnia 31 marca 1973 r. (Dz. Urz. WRN Nr 13, poz. 113).
6. Dopłaty do cen za usługi turystyczne po ich wprowadzeniu odpowiednim zarządzeniem Przewodniczącego GKKFiT.
7. Wpłaty jednostek z tytułu partycypacji w kosztach inwestycji wspólnych.
8. Inne dochody.

III. ZADANIA FUNDUSZU

§ 5.

Do zadań Funduszu należy udzielanie bezzwrotnych dotacji celowych z przeznaczeniem na finansowanie obiektów i urządzeń turystycznych i wypoczynkowych na terenie województwa o charakterze socjalnym oraz potrzeb w zakresie turystycznej bazy recepcyjnej, a w szczególności:

- 1) finansowanie zagospodarowania terenów pozostających w zarządzie Urzędu Wojewódzkiego lub jednostek podległych i dotowanych — dla masowego wypoczynku i turystyki wraz z budową i wyposażeniem obiektów i urządzeń na tych terenach,
- 2) finansowanie rozbudowy, kapitalnych remontów i modernizacji wyposażenia istniejących obiektów i urządzeń turystycznych i wypoczynkowych szczebla wojewódzkiego, powiatowych i miasta Białegostoku, oraz ich jednostek podległych i dotowanych,
- 3) bezzwrotną pomoc finansową dla organizacji społecznych, związków zawodowych, zakładów pracy oraz na czyny społeczne w zakresie wymienionym w pkt 1 i 2 pod warunkiem, że dotyczy obiektów i urządzeń ogólnie dostępnych, a jednostka korzystająca z pomocy przeznacza na ten cel również środki własne,
- 4) Fundusz nie może udzielać bezzwrotnej pomocy finansowej organizacjom spółdzielczym,
- 5) przygotowanie do realizacji zadań inwestycyjnych i kapitalnych remontów realizowanych ze środków Funduszu, jak również inwestycji wspólnych w zakresie zlecenia na przygotowanie i opracowanie dokumentacji prawnej i technicznej.

IV. ZASADY DYSPONOWANIA FUNDUSZEM

§ 6.

Fundusz podlega Wojewodzie poprzez Wydział Kultury Fizycznej i Turystyki.

§ 7.

Gospodarkę środkami Funduszu prowadzi się na podstawie planów wieloletnich i rocznych.

§ 8.

Roczny projekt planu finansowego sporządza się według wzorów i zasad dla terminowych funduszy z uwzględnieniem klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.

§ 9.

1. Plan finansowy Funduszu stanowi załącznik do projektu budżetu Wydziału Kultury Fizycznej i Turystyki.
2. Plan finansowy Funduszu zatwierdza Wojewoda na podstawie uchwalonego budżetu.
3. Częścią składową planu finansowego Funduszu jest plan rzeczowy sporządzony według odpowiedniego wzoru.

§ 10.

Środki finansowe Funduszu gromadzi się na własnym rachunku w Narodowym Banku Polskim Oddział w Białymstoku.

§ 11.

Pozostałość środków finansowych Funduszu, niewykorzystanych w danym roku rozrachunkowym, przechodzi na rok następny.

§ 12.

Fundusz prowadzi rachunkowość i sporządza sprawozdania zgodnie z przepisami o rachunkowości budżetowej.

V. ADMINISTROWANIE FUNDUSZEM

§ 13.

Na czele Funduszu stoi kierownik powoływany przez Wojewodę.

§ 14.

Do zakresu działania kierownika Funduszu należy zarządzanie i administrowanie Funduszem, a przede wszystkim:

1. Zarządzanie Biurem Funduszu.
2. Reprezentowanie Funduszu na zewnątrz.
3. Przedkładanie do Wydziału Kultury Fizycznej i Turystyki rocznych planów rzeczowo-finansowych do zatwierdzenia w obowiązującym trybie.
4. Uruchamianie środków Funduszu w ramach zatwierdzonego planu i właściwej dokumentacji.
5. Składanie do Centralnego Funduszu Turystyki i Wypoczynku rozliczeń z przekazywanych przez CFTiW dotacji celowych.
7. Wstrzymywanie wypłaty środków w razie zahamowania robót (zakupów) lub ich realizacji niezgodnie z dokumentacją.

§ 15.

1. Aparatem wykonawczym Funduszu jest Biuro Funduszu o następującym schemacie organizacyjnym:

2. Wynagrodzenie kierownika i pracowników biura reguluje zarządzenie Nr 11 Przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki z dnia 5 lutego 1974 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników zatrudnionych w terenowych funduszach turystyki i wypoczynku (niepublikowane).
3. Do zakresu działania Biura Funduszu należą czynności związane z zabezpieczeniem realizacji zadań Funduszu określonych w rozdziale IV zarządzenia Nr 126 Przewodniczącego GKKFiT z dnia 26 czerwca 1962 r. i postanowień niniejszego statutu.

§ 16.

Szczegółową organizację wewnętrzną Funduszu określi regulamin organizacyjny zatwierdzony przez Wojewodę.

§ 17.

Wydatki administracyjne Funduszu pokrywane są z jego dochodów własnych i nie mogą one przekraczać 5% dochodów Funduszu.

VI. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 18.

Wprowadzenie zmian w statucie może odbywać się poprzez uchwałę Wojewódzkiej Rady Narodowej.

§ 19.

O likwidacji Funduszu stanowi Wojewódzka Rada Narodowa.

Poz. 66

Uchwała Nr IV/13/74

Wojewódzkiej Rady Narodowej w Białymstoku
z dnia 27 kwietnia 1974 r.

w sprawie zmiany w składzie Wojewódzkiej Rady Narodowej.

Na podstawie art. 74 ust. 2 i art. 82 ust. 1 ustawy z dnia 31 października 1957 r. Ordynacja wyborcza do rad narodowych (Dz. U. z 1973 r. Nr 38 poz. 226) — Wojewódzka Rada Narodowa postanawia, co następuje:

§ 1.

Stwierdzić wygaśnięcie mandatu radnej Wojewódzkiej Rady w Białymstoku Ob. Marii Kowalczyk z okręgu wyborczego Nr 19 wskutek zrzeczenia się mandatu.

§ 2.

Wprowadzić do składu Wojewódzkiej Rady Narodowej na wakujące miejsce Ob. Tadeusza Urbanowicza, który kandydował do WRN z tej samej listy, uzyskał w wyborach kolejno największą ilość głosów i nie utracił prawa wybieralności.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem powzięcia.

Przewodniczący
Wojewódzkiej Rady Narodowej
(—) mgr inż. Zdzisław Kurowski

Poz. 67

Uchwała Nr IV/15/74

Wojewódzkiej Rady Narodowej w Białymstoku
z dnia 27 kwietnia 1974 r.

w sprawie zatwierdzenia sprawozdania z wykonania planu gospodarczego i budżetu województwa za 1973 r.

Na podstawie art. 12 i 13 ustawy z dnia 15 stycznia 1958 r. o radach narodowych (Dz. U. z 1973 r. Nr 47, poz. 277) oraz art. 82, ust. 3 ustawy z dnia 25 listopada 1970 r. o prawie budżetowym (Dz. U. Nr 29, poz. 244) — Woje-

wódzka Rada Narodowa w Białymstoku, po rozpatrzeniu przedłożonego przez Wojewodę Białostockiego sprawozdania z wykonania planu rozwoju społeczno-gospodarczego i zbiorczego budżetu województwa za 1973 rok oraz po wysłuchaniu opinii Komisji Rozwoju Gospodarczego i Zagospodarowania Przestrzennego oraz uwag Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku — postanawia zatwierdzić załączone sprawozdanie, stwierdzając jednocześnie, co następuje:

- I. Zadania ustalone w uchwale Nr XXII/78/72 Wojewódzkiej Rady Narodowej oraz w uchwale XIV Wojewódzkiej Konferencji Sprawozdawczo-Wyborczej PZPR zostały — w generalnym ujęciu — zrealizowane pomyślnie.

Nastąpił dalszy postęp w społeczno-gospodarczym rozwoju województwa, wyrażający się m. innymi:

- wzrostem w przemyśle sprzedaży wyrobów własnej produkcji i usług o 17,6%,
- zwiększeniem wydajności pracy w przedsiębiorstwach przemysłowych o 10,1%,
- wzrostem produkcji globalnej rolnictwa o 11,5%,
- uzyskaniem z 1 ha 23,8 q — zbóż, 226,0 q — ziemniaków, 61,5 q — siana z łąk,
- wysokim przekroczeniem zadań skupu żywca o 6,2%, mleka o 4,2% i ziemniaków o 16,7%,
- wysokim wzrostem dochodów pieniężnych ludności, tj. o 16,5 % przy równoczesnym zachowaniu ogólnej równowagi rynkowej,
- wzrostem obrotów handlu uspołecznionego o 16,1% i odpłatnych usług dla ludności o 14,0%,
- oddaniem do użytku ogółem 7011 mieszkań, w tym dla ludności nierolniczej 4549 i rolniczej 2462,
- znaczną poprawą opieki zdrowotnej oraz warunków socjalnych w zakładach pracy,
- dalszym postępowaniem w rozwoju nauki, oświaty, kultury, sportu, turystyki i wypoczynku po pracy,
- wydatną poprawą sytuacji na rynku pracy kobiet, zainwestowaniem w ramach gosp. uspołecznionej w rozwój województwa 8,057,0 mln zł nakładów inwestycyjnych, tj. o 36,9% więcej niż w 1972 roku,
- wzrostem potencjału wykonawczego przedsiębiorstw budowlanych zlokalizowanych na terenie województwa o 19,2%,
- oddaniem do użytku szeregu nowych obiektów inwestycyjnych, m. innymi: kombinatu mięsnego w Eiku, wykończalni w Zakładach Przemysłu Bawełnianego w Łomży, stadionu i pływalni krytej w Białymstoku, domu wypoczynkowego PZB w Augustowie, domu wypoczynkowego Min. Pracy, Plac i Spraw Socjalnych w Gołdapi, automatycznych central telefonicznych w Hajnówce, Sokółce i Wysokiem Mazowieckiem, 6 szkół podstawowych, szpitala powiatowego w Siemiatyczach, przychodni obwodowej w Białymstoku, bazy zaplecza technicznego PZDL w Dąbrowie Białostockiej, żłobka i przedszkola w Łomży, 8148 stanowisk dla bydła i trzody chlewnej, zmeliorowanie 10.100 ha gruntów ornych i 6100 ha użytków zielonych, zelektryfikowanie 4224 zagród, wybudowanie 20 ujęć wodociągowych na wsi,

Pomyślnym na ogół wynikiem społeczno-gospodarczym towarzyszyły jednak pewne trudności, a m. innymi:

- niedostateczne zaopatrzenie rolnictwa w środki produkcji oraz części zamienne,
- braki asortymentowe w zaopatrzeniu rynku i niezbyt operatywna praca handlu w zakresie ich wyrównywania,
- trudności transportowe wynikające z braku wagonów, odpowiedniej ilości taboru samochodowego, części zamiennych, kadry kwalifikowanej, a także niedociągnięć organizacyjnych przedsiębiorstw transportu samochodowego,

- niedostateczna rytmiczność produkcji w niektórych przedsiębiorstwach przemysłowych oraz zbyt mały postęp w usprawnianiu gospodarki materiałowej,
- niepełne wykorzystanie nakładów inwestycyjnych oraz środków finansowych na kapitalne remonty, głównie w gospodarce mieszkaniowej i komunalnej,
- niewystarczający postęp w usprawnianiu procesów inwestycyjnych i działalności koordynacyjnej.

II. Wyniki wykonania budżetu za rok 1973 przedstawiają się następująco:

1. Wykonanie budżetu wojewódzkiego:

— dochody	—	2.536.704 tys. zł
— wydatki	—	2.459.526 tys. zł
— nadwyżka budżetowa brutto za 1973 rok	—	77.178 tys. zł
— zgodnie z załącznikiem Nr 1 i 2.)*		

2. Wykonanie zbiorczego budżetu województwa:

— dochody	—	6.501.046 tys. zł
— wydatki	—	6.177.365 tys. zł
— nadwyżka budżetowa brutto za 1973 r.	—	323.681 tys. zł
— zgodnie z załącznikiem Nr 3, 4, 5.)*		

III. Wojewódzka Rada Narodowa akceptuje decyzję b. Przewodniczącego PWRN i Wojewody w sprawie zmian dokonanych w 1973 r. w budżecie wojewódzkim, podjęte na podstawie upoważnienia WRN oraz w oparciu o postanowienia zawarte w art. 69 i 72 prawa budżetowego, a mianowicie:

- przeniesienia kredytów budżetowych między częściami i działami na kwotę 172.510 tys. zł
- rozdysponowania rezerwy budżetowej na kwotę 24.462 tys. zł
- wprowadzenia zmian w dochodach i wydatkach w oparciu o otrzymane dotacje wyrównawcze i celowe z budżetu centralnego w kwocie 568.685 tys. zł

IV. Wojewódzka Rada Narodowa w oparciu o przepisy art. 75 ust. 3 prawa budżetowego dokonuje podziału nadwyżki budżetu wojewódzkiego, zgodnie z załącznikiem Nr 6.*

V. Wojewódzka Rada Narodowa uznaje za konieczne utrzymanie wysokiego tempa rozwoju całej gospodarki, przy jednoczesnym podniesieniu poziomu efektywności gospodarowania.

W 1974 roku winna być zwrócona szczególna uwaga na trudne odcinki działalności gospodarczej i podjęte specjalne środki dla przeciwdziałania nieprawidłowościom, jakie wystąpiły przy realizacji zadań 1973 r. W działalności dyspozycyjnej i kontrolnej administracji państwowej winny być też wykorzystane uwagi i wnioski Komisji WRN i Delegatury NIK.

Do głównych problemów, wymagających szczególnego działania Wojewódzka Rada Narodowa zalicza utrzymanie równowagi rynkowej ogólnej jak i poprawy w zakresie równowagi odcinkowej. W związku z tym należy zapewnić rytmiczną realizację zadań planowych w podstawowych działach produkcji materialnej — rolnictwie, przemyśle, a także w transporcie, handlu i usługach świadczonych dla ludności.

Winny zostać stworzone szczególnie sprzyjające warunki dla przekraczania zadań produkcyjnych, rozwijania inicjatywy w zakresie podejmowania zobowiązań dla uzyskania dodatkowej produkcji rynkowej i eksportowej. Należy ukierunkowane zobowiązania produkcyjne winny stanowić realne poparcie dla polityki Partii, wyrażonej w uchwale XII Plenum KC PZPR, w roku trzydziestolecia Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

W rolnictwie najważniejszym zadaniem jest utrzymanie wysokiej dynamiki wzrostu pogłowia bydła i trzody chlewnej, a także zabezpieczenie warunków gwarantujących wzrost pogłowia owiec.

Wiąże się z tym konieczność zdynamizowania produkcji pasz gospodarczych, między innymi poprzez zwiększenie uprawy zbóż pastewnych, roślin wysoko białkowych, a także zwiększenie produkcji kiszzonek. Zachodzi w związku z tym

potrzeba zwrócenia szczególnej uwagi na powszechność siewu poplonów oraz wcześniejsze rozpoczynanie sianokosów, w celu pełnego zebrania z łąk zagospodarowanych trzech pokosów siana.

Niezbędne jest także racjonalne wykorzystanie potencjału biologicznego zwierząt posiadanej stada podstawowego, szczególnie bydła, poprzez pozyskanie materiału użytkowego oraz bardziej energiczne zwalczanie nadmiernego uboju cieląt i przeznaczanie ich do chowu, tak aby w 1978 roku uzyskać milion sztuk bydła.

Należy również nasilić działania związane z poprawą jakości pogłowia bydła i owiec, stosując wymianę ras.

Pilne staje się także pełne zabezpieczenie programu budownictwa inwentarskiego, zarówno realizowanego w sektorze uspołecznionym i w budownictwie zagrodowym, a także przyspieszenie realizacji programu przekryć dachowych i modernizacji.

Dynamiczny rozwój produkcji wymaga także należytego zabezpieczenia w odpowiednią ilość środków, zwłaszcza nawozów, nasion, pasz, maszyn i nakładów inwestycyjnych oraz kredytów materiałów budowlanych, a także usług związanych z produkcją rolną. Wojewoda zabezpieczy terminowe uruchomienie niezbędnych środków oraz pełne ich wykorzystanie.

Konieczna jest także działalność zmierzająca do poprawy struktury własnościowej rolnictwa, poprzez wzmocnienie tempa przekazywania gruntów słabiej zagospodarowanych na rzecz gospodarstw, które mogą intensywniej gospodarować.

W związku z długotrwałym brakiem opadów szczególnie znaczenia nabiera gospodarka wodna. Należy zabezpieczyć pełne wykorzystanie urządzeń nawadniających, jak też upowszechnienie prawidłowej agrotechniki.

Racjonalna, zaangażowana i efektywna działalność na rzecz przyspieszonego rozwoju białostockiego rolnictwa, winna przynieść dalsze wymierne efekty w 1974 roku przewidziane planem, co przyczyni się do szybszego wzrostu zamożności wsi białostockiej.

W zakresie przemysłu należy stworzyć warunki zapewniające przekroczenie ustalonej w planie wojewódzkim na rok bieżący dynamiki wzrostu sprzedaży produkcji własnej i usług oraz uzyskanie poprawy jakości, wzbogacanie i unowocześnienie asortymentów artykułów przeznaczonych na stałe rosnące zapotrzebowanie rynku krajowego i na eksport.

Należy podjąć niezbędne działania dla uzyskania dalszej poprawy relacji ekonomicznej w przemyśle, wzrostu wydajności pracy, usprawnienia procesów technologicznych w drodze ich modernizacji oraz pełnego wykorzystania zdolności produkcyjnych.

Zaistniałe w 1973 roku nieprawidłowości wskazują na konieczność zwrócenia szczególnej uwagi na następujące zadania: poprawę rytmiczności wykonywania zadań produkcyjnych, większą oszczędność zużywanych surowców, paliw i energii oraz usprawnienie gospodarki zapasami, pełne wykorzystanie czasu pracy i przeciwdziałanie nadmiernej absencji i fluktuacji kadr.

W realizacji zadań przemysłu należy kierować się ustaleniami podjętymi w dniu 8.04. br. na plenarnym posiedzeniu KW PZPR w sprawie poprawy efektywności gospodarowania w przemyśle.

W zakresie handlu należy zabezpieczyć zwiększenie sprzedaży detalicznej ponad ustalenia planu wojewódzkiego na 1974 rok w związku z utrzymującą się wysoką dynamiką przychodów pieniężnych ludności. W tym celu należy zapewnić odbiór towarów z produkcji ponadplanowej w przemyśle oraz wykorzystywać wszelkie źródła dostaw towarów spoza województwa. Nieodzowne jest dalsze działanie dla usprawnienia obsługi konsumentów przez organizacje handlowe, aktywizacja różnych form sprzedaży, rozszerzanie i modernizowanie sieci placówek handlowych. Szczególna uwaga winna być zwrócona na zwiększenie sieci detalicznej handlu oraz ograniczenie likwidacji istniejących sklepów, które to zjawisko wystąpiło w nadmiernych rozmiarach w 1973 roku.

W gastronomii szczególna uwaga winna być zwrócona na podwyższenie poziomu i sprawności obsługi konsumenta, urozmaicony wybór potraw, ich wysoką jakość, czystość lokali i uprzejmość personelu. Należy przede wszystkim skoncentrować się na rozwijaniu zakładów żywienia masowego typu barów „Bistro”, zakładów wyspecjalizowanych i o charakterze regionalnym.

*) załączników nie drukuje się

Stosowane winny być szerzej nowoczesne formy usług gastronomicznych: sprzedaż na telefoniczne zamówienie, usługi na rzecz zakładów pracy, organizowanie bufetów, sprzedaż posiłków regeneracyjnych, obsługa imprez, sprzedaż na wynos.

W zakresie usług dla ludności należy zapewnić przekroczenie zadań ustalonych na 1974 rok w związku z występującymi niezaspokojeniem potrzeb społeczeństwa. W szczególności winny być preferowane usługi związane z naprawą zmechanizowanego sprzętu gospodarstwa domowego i zagospodarowaniem nowych mieszkań, usługi pralnicze, remontowo-budowlane, instalacyjne, turystyczne, a przede wszystkim organizowane w sposób kompleksowy i komplementarny usługi rolnicze.

Dla prawidłowego i wszechstronnego rozwoju usług należy zapewnić odpowiedni rozwój sieci tych placówek, pełniejsze zaopatrzenie w materiały i sprzęt oraz kadry fachowe.

W gospodarce transportowej winny być podjęte środki zapewniające bardziej ekonomiczne wykorzystanie taboru ciężarowego i osobowego, przeciwdziałające napięciom przewozowym. Temu celowi winna służyć optymalizacja przebiegów taboru ciężarowego, usprawnienie funkcjonowania zaplecza technicznych, oszczędniejsze zużycie paliw. Szczególna uwaga winna być zwrócona na szkolenie kierowców i racjonalne ich zatrudnienie.

W działalności roku 1974 należy zabezpieczyć konsekwentne wdrażanie zasad dotyczących racjonalizacji **zatrudnienia** oraz podniesienia poziomu dyscypliny pracy.

Ważnym kierunkiem działania winno być zapewnienie kadr kwalifikowanych dla dynamicznie rozwijającej się gospodarki regionu.

Wojewódzka Rada Narodowa uważa, że działanie winno być skoncentrowane na:

- zapewnieniu pozyskania absolwentów szkół średnich oraz prawidłowej ich adaptacji w zakładach pracy,
- przeprowadzenia zgodnego z potrzebami społeczno-gospodarczymi naboru do szkół ponadpodstawowych,
- pozyskaniu absolwentów szkół wyższych z terenu województwa jak i innych ośrodków naukowych,
- zabezpieczeniu warunków prawidłowego przebiegu reformy szkolnej i właściwym ukierunkowaniu dalszego rozwoju szkolnictwa średniego i wyższego w regionie.

Wzłowym zagadnieniem rozwoju społeczno-gospodarczego województwa jest zapewnienie prawidłowości przebiegu procesów inwestycyjnych.

Winno być skierowane specjalne działanie na:

- zabezpieczenie przedterminowej realizacji i oddawania do użytku obiektów inwestycyjnych szczególnie ważnych dla gospodarki narodowej sfery produkcji oraz obiektów socjalno-bytowych, komunalnych, mieszkaniowych, usługowych i turystycznych,
- wykorzystanie zdolności produkcyjnych przemysłu materiałów budowlanych oraz produkcji lokalnej,
- nasilenie bieżącej kontroli realizacji planu inwestycyjnego, podejmowania działalności organizatorskiej i interwencyjnej.

Dalszego usprawnienia wymagają wszystkie fazy procesu inwestycyjnego: programowania, projektowania oraz wykonawstwa. Towarzyszyć temu winien dalszy intensywny rozwój zdolności produkcyjnych przedsiębiorstw budowlano-montażowych oraz postęp techniczno-organizacyjny.

Szczególna uwaga winna być zwrócona na usprawnienie gospodarki remontowej oraz zapewnienie pełnego wykorzystania środków finansowych przeznaczonych na ten cel w roku bieżącym, dotyczy to szczególnie realizacji planu remontów mieszkań i urządzeń komunalnych.

W zakresie **budżetu** — należy zapewnić:

- realizację w stopniu maksymalnym planowanych dochodów,
- obniżenia w jednostkach gospodarki uspołecznionej kosztów własnych i strat nadzwyczajnych,
- nasilenie instruktażu i pomocy organom finansowym szczególnie powiatowego i gminnego w zakresie terminowej realizacji zobowiązań pieniężnych,
- kontrolę pod względem prawidłowego, oszczędnego i efektywnego wykorzystania środków finansowych i rzeczowych: oszczędności nie mogą być jednak efektem, niewykonania ustalonych zadań rzeczowych,
- kontrolę przestrzegania dyscypliny budżetowej, a w przypadku jej naruszenia — szybkie i skuteczne reagowanie

na uchybienia i stosowanie bardziej surowych kar w odniesieniu do winnych; w szczególności dotyczyć to powinno przypadków dopuszczenia do powstania zobowiązań przekraczających możliwości pokrycia w ramach środków własnych wykonawców budżetu.

Przewodniczący
Wojewódzkiej Rady Narodowej
(—) mgr inż. Zdzisław Kurowski

Poz. 68

Uchwała Nr IV/16/74 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Białymstoku

z dnia 27 kwietnia 1974 r.

w sprawie kierunków rozwoju turystyki i rekreacji w województwie białostockim oraz program działania w tym zakresie na lata 1974—1980

Realizacja uchwały Nr 61/XVII/68 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Białymstoku z dnia 20 lipca 1968 r. w sprawie dalszego rozwoju turystyki i wypoczynku w województwie białostockim na lata 1968—1975 przyniosła znaczną poprawę stanu zagospodarowania turystycznego jak i rozwoju świadczonych usług na rzecz ruchu turystycznego i wypoczynku.

W celu dalszego dynamicznego rozwoju turystyki, mającej stać się jedną z podstawowych gałęzi gospodarki województwa oraz zaspokojenia stale rosnącego zapotrzebowania społecznego na świadczenia usług w zakresie turystyki i rekreacji — Wojewódzka Rada Narodowa na podstawie art. 25, ust. 1 ustawy z dnia 25 stycznia 1958 r. o radach narodowych (Dz. U. z 1973 r. Nr 47, poz. 277) uchwała, co następuje:

§ 1.

Zatwierdza się kierunki rozwoju turystyki i rekreacji w województwie białostockim wraz z programem działania w tym zakresie na lata 1974—1980 stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Przyjmuje się, że okres 1974—1980 jest pierwszym etapem zintensyfikowanego i zorganizowanego działania w realizacji programu rozwoju turystyki i rekreacji w województwie białostockim, który stworzyć ma podstawy do przekształcenia turystyki w trzecią po rolnictwie i przemyśle gałąź rozwoju społeczno-gospodarczego województwa.

§ 3.

Zobowiązuje się Wojewodę do:

1. Opracowania w terminie do dnia 30 maja br. planu realizacji zadań wynikających z programu na lata 1974—1975.
2. Przedłożenia planu realizacji zadań na lata 1976—1980 do końca 1974 r.

§ 4.

Zobowiązuje się rady narodowe wszystkich stopni w woj. białostockim do kontroli realizacji zadań wynikających z programu rozwoju turystyki i rekreacji.

§ 5.

Jednostki państwowe, spółdzielcze i organizacje społeczne, które w swej działalności realizują zadania z zakresu turystyki i rekreacji uwzględnią w swych programach również zadania wynikające z ustaleń, o których mowa w § 1 i 3.

§ 6.

Zobowiązuje się Wojewodę do składania raz na dwa lata informacji o przebiegu realizacji programu rozwoju turystyki i rekreacji w województwie białostockim.

§ 7.

Zobowiązuje się Komisję WRN do kontroli działalności jednostek organizacyjnych realizujących zadania wynikające z programu rozwoju turystyki i wypoczynku.

§ 8.

Traci moc uchwała Nr 61/XVII/68 z dnia 20 lipca 1968 r. w sprawie dalszego rozwoju turystyki i wypoczynku w województwie białostockim na lata 1968—1975 (Dz. Urz. WRN Nr 12, poz. 84).

§ 9.

Uchwała wchodzi w życie z dniem powzięcia.

Przewodniczący
Wojewódzkiej Rady Narodowej
(—) mgr inż. Zdzisław Kurowski

zał. do uchwały Nr
IV/16/74 WRN z 27.IV.74

I. PODSTAWOWE ZASADY I KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA TURYSTYCZNEGO.

Uchwała Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej z dnia 22 lutego 1973 r. wytyczając kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego województwa na lata 1976—80 określiła turystykę, po rolnictwie i przemyśle, jako trzeci dział gospodarki regionu.

Wybór tego kierunku warunkują następujące przesłanki:

- posiadanie przez region szczególnie korzystnych dla rozwoju turystyki zasobów środowiska przyrodniczego,
- dynamicznie wzrastające zapotrzebowanie społeczne regionu jak i kraju na tworzenie warunków dla rozwoju różnorodnych form wypoczynku i turystyki,
- potrzeba szerszego wykorzystania naturalnych zasobów środowiska dla przyspieszonego rozwoju województwa.

Rozwój ruchu turystycznego w regionie opierając się na bogatych i unikalnych w skali kraju walorach przyrodniczych musi być podporządkowany planowej i skoordynowanej działalności organizatorów tego ruchu, aby nie spowodował dewastacji środowiska i aby tworzone w regionie warunki turystyki odpowiadały możliwie najpełniej współczesnym wymagom i potrzebom człowieka.

W związku z powyższym niezbędnym jest określenie najbardziej odpowiednich form zagospodarowania turystycznego przy wykorzystaniu dotychczasowych studiów w tym zakresie, wytycznych projektu planu krajowego i makroregionu północno-wschodniego, opracowań konkursowych niektórych miejscowości oraz ustaleń Sesji Wojewódzkiej Rady Narodowej w dn. 21.III.1974 r. w sprawie programu ochrony środowiska naturalnego.

Konieczne będą również dalsze studia i badania naukowe w odniesieniu do tych elementów, których znajomość jest jeszcze niewystarczająca do prowadzenia dalszej racjonalnej polityki zagospodarowania turystycznego regionu białostockiego.

1. Wykorzystanie środowiska naturalnego i jego ochrona.

Podstawowymi elementami środowiska naturalnego określającymi atrakcyjność obszaru dla potrzeb turystyki są: wody, lasy, rzeźba terenu oraz powietrze atmosferyczne. Elementy te charakteryzują się w województwie białostockim wysokim stopniem wartości, której utrzymanie i zachowanie jest podstawowym wymogiem.

W tym celu dobór form i skali zagospodarowania turystycznego podporządkowany będzie:

- chłonności naturalnej terenów, wynikającej z odporności na degradację poszczególnych siedlisk i obszarów,

- wymogom ochrony czystości wód w zbiornikach stanowiących źródło zaopatrzenia w wodę pitną jak i użytkowanych dla celów rekreacyjnych. Dotyczy to głównie: jezior suwalsko-augustowskich, rajgrodzkich, eickich, oleckich i goldapskich, jez. Hańcza i rzeki Czarna Hańcza oraz zlewni Narwi, ze specjalną ochroną rzeki Supraśl,

- wymogom ochrony i zachowania obszarów o najcenniejszych walorach krajobrazowych (bogata rzeźba terenu, lasy),

- dążeniu do zachowania najcenniejszych zespołów florystycznych i faunistycznych poprzez tworzenie rezerwatów przyrody,

- wymogom ochrony powietrza atmosferycznego szczególnie w rejonach przewidzianych dla rozwoju lecznictwa uzdrowiskowego.

2. Kierunki aktywnej koordynacji całokształtu działalności gospodarczej z wymogami środowiska.

W celu zapewnienia właściwej koordynacji należy przyjąć:

- kompleksowe inwestycje wodociągowo-kanalizacyjne w większych ośrodkach miejskich i zgrupowaniach obiektów turystycznych oraz podstawowe wyposażenie w tym zakresie obiektów rozproszonych,

- ograniczenie eksploatacji lasów istniejących i dolesienie w pasmach przylegających do zbiorników wodnych wykorzystywanych głównie dla celów rekreacyjnych i turystycznych,

- podniesienie walorów krajobrazowych i ochrona przed erozją o bogatej rzeźbie terenu przez ich zalesienie,

- ograniczenie penetracji przez turystów terenów rezerwatowych, tworzenie rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych,

- kierowanie przepływem turystów na określone obszary mające zapewnioną prawidłową dostępność komunikacyjną i wyposażonych w bazę noclegową i żywieniową,

- wykluczenie możliwości zakładania przez turystów obozowisk w każdym, dowolnie przez siebie wybranym miejscu,

- rozszerzenie terenów objętych ciszą.

3. Wykorzystanie obiektów kultury materialnej.

Obok walorów środowiska naturalnego, istotnymi elementami wzbogacającymi atrakcyjność regionu białostockiego są obiekty kultury materialnej, jak i obiekty współczesne, będące świadectwem naszych osiągnięć społeczno-gospodarczych, pomniki historii oraz folklor ziemi białostockiej.

Wykorzystanie tych elementów ma szczególne znaczenie w turystyce młodzieżowej i krajoznawczej.

Należą do nich:

- zabytki archeologiczne (grodziska wczesnoniewolniczne, kurhany, cmentarzyska)
- zabytki sztuki wojennej (zamki w Tykocinie i Nowogrodzie, fortyfikacja)

- zabytki architektury i techniki, reprezentowane przez pałace, dworki, obiekty sakralne, obiekty komunikacyjne (śluzę, mosty, kanały) obiekty produkcyjne (młyny, wiatraki)

- eksponaty zgromadzone w skansenach, murach

- pomniki walk i męczeństwa Narodu Polskiego

- regionalna architektura i sztuka ludowa oraz obrzędy

- nowe obiekty produkcyjne, przemysłowe i rolne.

Jako kierunki działania w wykorzystywaniu dóbr kultury materialnej dla rozwoju turystyki przyjmuje się:

- stałe aktualizowanie rejestru wszelkiego rodzaju zabytków,

- objęcie zabytków pełną ochroną konserwatorską,

- wzbogacenie zbiorów w istniejących muzeach i skansenach i tworzenie nowych obiektów,

- przeznaczenie — w miarę możliwości — zabytkowych obiektów kulturalnych dla potrzeb obsługi ruchu turystycznego,

- organizowanie imprez folklorystycznych (festywny, kiermasze), które na trwałe wchodziłyby do kalendarza imprez turystycznych,
- popularyzowanie obiektów zabytkowych i świadectw historii Ziemi Białostockiej oraz w oparciu o ich realizację ustalenie tras wycieczkowych.

4. Zasady doboru zagospodarowania turystycznego.

Na obszarach i w miejscowościach o najatrakcyjniejszych walorach krajoznawczych dominować będzie zagospodarowanie turystyczne otwarte, ogólnodostępne. Na pozostałych obszarach i w pozostałych miejscowościach turystycznych może następować większa koncentracja bazy turystycznej zamkniętej.

W celu uniknięcia kolizji, jakie mogą występować między poszczególnymi formami zagospodarowania turystycznego, przyjmuje się następujące zasady w doborze form turystyki:

- łączenia form turystyki leczniczej z pobytową w zakresie funkcjonalnym,
- ograniczenia rozwoju form turystyki dziecięcej i młodzieżowej na obszarach i w miejscowościach przeznaczonych dla turystyki pobytowej dorosłych,
- zdecydowanego ograniczenia rozwoju form turystyki kwalifikowanej, a szczególnie motorowej w rejonach uzdrowiskowych,
- segregacji turystyki zmotoryzowanej od innych form turystyki kwalifikowanej,
- segregacji form turystyki pobytowej oraz wypoczynku codziennego i świątecznego.

Poszczególne formy turystyki i zagospodarowania turystycznego mogą również stwarzać kolizję ze środowiskiem naturalnym, skłania to do przyjęcia następujących zasad:

- eliminowanie — jako form turystyki najbardziej uciążliwych dla środowiska,
- kolonii dziecięcych i obozów młodzieżowych oraz urządzeń wypoczynku codziennego i świątecznego z obszarów o najatrakcyjniejszych i najmniej odpornych na dewastację, walorach naturalnych.

II. REJONY TURYSTYCZNE, ICH ATRAKCYJNOŚĆ I CHŁONNOŚĆ.

1. Powierzchnia terenów rekreacyjnych przydatnych dla organizowania wszystkich form turystyki i wypoczynku w regionie białostockim wynosi 4,2 tys. km² tj. 18,2% obszaru województwa i stanowi około 6% ogólnej powierzchni terenów turystycznych w kraju.

Na tym obszarze można wyodrębnić sześć typów rejonów o różnym stopniu atrakcyjności i przydatności oraz różnej pojemności turystycznej a mianowicie:

- rejon Augustowsko-Suwalski
- „ Pojezierza Elckiego
- „ Białowiecki (Puszcza Białowiecka)
- „ nadbużański (dolina Bugu na terenie pow. siemiatyckiego)
- „ łomżyńsko-kolneński (część regionu kurpiowskiego)
- „ białostocki (teren rekreacyjny w promieniu 50 km od miasta Białegostoku)
- pozostałe obszary jako enklawy śródrejonowe.

Obok bardzo korzystnych walorów środowiska przyrodniczego wymienionych rejonów, województwo posiada ciekawe i często unikalne w skali krajowej zabytkowe obiekty architektury (na 801 obiektów skatalogowanych 10 sklasyfikowanych jest w I grupie), zabytki archeologiczne — 25 grodzisk wczesnośredniowiecznych, kurhany, cmentarzyska, ruiny zamków w Tykocinie i Nowogrodzie, 32 rezerwaty przyrody o powierzchni 5737 ha, w większości chroniące unikalne zwierzęta i okazy flory. W najbliższych latach przewiduje się utworzenie dalszych rezerwatów o pow. 1304 ha.

Za najbardziej atrakcyjne pod względem turystyczno-wypoczynkowym uznaje się rejony położone

w północnej części województwa a to ze względu na jednoczesne występowanie znacznych kompleksów leśnych (puszcza Augustowska, Romnicka i Borecka) i największych akwenów wodnych (około 500 jezior w tym połowa na pojezierzu Augustowsko-Suwalskim). Większość jezior jest powiązana kanałami i ciekami wodnymi, co znakomicie wiąże i przedłuża szlaki turystyki wodnej. Istnieje więc możliwość powiązania tego rejonu z europejską siecią dróg wodnych (przez Czarną Hańczę z Niemnem a przez Biebrzę, Narew i Bug z drogami wodnymi południowej części Związku Radzieckiego).

Na terenach tzw. nizinnych najciekawszym i unikalnym w skali europejskiej obiektem jest Puszcza Białowiecka (Białowiecki Park Narodowy) o wyspecjalizowanym charakterze, wykorzystywanym dla celów krajoznawczych, dydaktycznych i badań naukowych.

Ustala się, że turystyka krajoznawcza winna być koncentrowana w rejonach o najkorzystniejszych warunkach rozwoju a mianowicie: w Białowieży, na Pojezierzu Augustowsko-Suwalskim i Pojezierzu Elckim.

Posiadane zasoby wód powierzchniowych oraz ich wysoka atrakcyjność stwarza warunki do uprawiania i rozwijania turystyki wodnej. Jest to szczególnie ważne ponieważ właśnie turystyka wodna staje się ostatnio najbardziej powszechną formą rekreacji na świecie.

Łączna długość śródlądowych szlaków wędrówek wodnych w regionie wynosi 986 km. Powierzchnia akwenów wodnych przydatnych dla uprawiania żeglarsstwa wynosi 18,0 tys. ha.

Powierzchnia obszarów przydatnych do turystyki pieszej wynosi 2630 km². Tereny te pokrywają się przeważnie z obszarami przeznaczonymi dla wypoczynku pobytowego i turystyki krajoznawczej.

Wypoczynek świąteczny, w dni wolne, jako jedna z istotnych form rekreacji winien być rozwijany w miarę wzrostu motoryzacji i czasu wolnego, głównie w rejonie aglomeracji białostockiej oraz w strefach podmiejskich ośrodków podregionalnych i większych miast. Stąd wszystkie większe miasta powinny posiadać własne ośrodki wypoczynkowe — odpowiednio zagospodarowane i łatwo dostępne.

Powierzchnia obszaru nadającego się do zorganizowania w nim wypoczynku świątecznego dla ludności m. Białegostoku wynosi 3.000 km².

2. Do obszarów o najcenniejszych walorach środowiska naturalnego należą:

- rejon Augustowa i zespołu jezior augustowskich
- rejon Kanału Augustowskiego i rzeki Czarnej Hańczy
- rejon jeziora Wigry
- rejon Gołdapi
- rejon Puszczy Białowieckiej
- rejon przyszłych parków krajobrazowych.

Obszarom tym wyznacza się następujące przekroje i kierunki zagospodarowania turystycznego:

- a) Dominującą formą w Augustowie będzie turystyka pobytowa o charakterze leczniczo-sanatoryjnym oparta o ogólnodostępną bazę noclegową jak również o kwatery prywatne. Augustów winien również pełnić funkcję głównego ośrodka dyspozycyjnego ruchu turystycznego w rejonie. W rejonie zespołu jezior Augustowskich (Białe, Necko, Rozpuda, Sajno, Studzieniczne) dominować będzie baza turystyczna ogólnodostępna o wysokim standardzie głównie na potrzeby turystyki pobytowej w tym zagranicznej. Natomiast miejscowość Studzieniczna stanowić będzie ośrodek dyspozycyjny turystyki kwalifikowanej w tym motorowej w ramach zagospodarowania trasy kołowej Augustów — Sejny.

- b) Rejon Kanału Augustowskiego i rzeki Czarnej Hańczy wymaga specjalnej ochrony. Dominować w tym rejonie winny urządzenia służące turystyce wędrówkowej — pieszej, konnej, rowerowej i wodnej.

- c) Rejon Gołdapi przewidywany jest w okresie perspektywicznym jako następny rejon zagospodarowania uzdrowiskowego. W związku z tym dominować w tym rejonie będzie forma turystyki pobytowej, ogólnodostępnej, a w ograniczonym zakresie rozwijane będą pozostałe formy turystyki.
- d) Puszcza Białowieska stanowi unikalny pod względem warunków naturalnych obszar w skali Europy. Główne funkcje tego rejonu to funkcje dydaktyczno-naukowe.
- W stosunku do tego obszaru muszą być przedsięwzięte specjalne środki organizacyjne zabezpieczające pełną kontrolę i możliwość regulacji skali napływu turystów. Rejon ten przeznaczony jest do zagospodarowania wyłącznie dla form turystyki krajoznawczej.

3. Jako zasady lokalizacyjno-kompozycyjne urządzeń turystycznych przyjmują się:

- rozproszenie ośrodków służących potrzebom turystyki kwalifikowanej i krajoznawczej, natomiast koncentrację obiektów służących innym rodzajom turystyki. Pozwoli to na pozostawienie większych powierzchni terenów w stanie zbliżonym do naturalnego oraz efektywniejsze wyposażenie zblokowanych obiektów turystycznych w uzbrojenie techniczne,
- zagospodarowywanie wyłącznie jednego brzegu akwenu wodnego tak aby przeciwny brzeg zachować w stanie naturalnym,
- jak najszerokie stosowanie w architekturze i wystrój wnętrza elementów o charakterze regionalnym.

Jako najistotniejszy warunek racjonalnego zagospodarowania turystycznego regionu, uznaje się oparcie tego rozwoju na planach przestrzennego zagospodarowania obszarów i miejscowości, przewidzianych dla rozwoju turystyki. Dla najbardziej wartościowych pod względem turystycznym obszarów i miejscowości w województwie białostockim, plany przestrzennego zagospodarowania winny być poprzedzone studiami przyrodniczymi oraz przygotowane w drodze konkursów, wyniki których pozwolą na dokonanie wyboru wariantu umożliwiającego uzyskanie rozwiązań optymalnych.

Zgodnie z przedstawioną ogólną koncepcją kierunków zagospodarowania turystycznego regionu przewiduje się organizację nowych kompleksów wypoczynkowych oraz przebudowę i restaurację istniejących przy zasadzie tworzenia ośrodków wielounkcyjnych o zróżnicowanym rodzaju form wypoczynku i różnym standardzie wyposażenia.

III. RUCH TURYSTYCZNY

Dotychczasowy stan zagospodarowania turystycznego w poszczególnych rejonach jest dalece niewystarczający, co ogranicza możliwości pełnego wykorzystania istniejących walorów środowiska.

W 1970 r. ruch turystyczny na terenie województwa wynosił 1,5 mln. osób.

Obok obiektów użytkowania stałego większość istniejącej bazy turystycznej ma charakter sezonowy. Odbija się to bardzo niekorzystnie na rozłożeniu ruchu turystycznego w czasie np. na miesiące od czerwca do września przypadało 97% całorocznego ruchu turystycznego a w samym lipcu i sierpniu 56%.

Wobec rosnącego zainteresowania turystyką należy zakładać na najbliższy okres wysoką dynamikę wzrostu frekwencji w regionie białostockim i to w skali całego roku.

Konsekwencje rozwoju ekonomicznego, stała poprawa warunków bytowych społeczeństwa, wzrost poziomu wykształcenia i postępu technicznego powodują określone skutki społeczne i zmiany w stylu życia. Będą się one wyrażały przemianami w strukturze społecznej regionu, zwiększeniu ilości czasu wolnego od pracy, zmianami w rozmiarach i strukturze konsumpcji.

Wystąpią tendencje zwiększonego popytu na:

- zorganizowane tereny dla wypoczynku po pracy,
- letnie mieszkania poza miastem,
- własne środki transportu,
- własny sprzęt sportowy i turystyczny

Działanie tych czynników nakazuje liczyć się z poważnym wzrostem ruchu wycieczkowego, zwiększeniem roli turystyki kwalifikowanej oraz zacieraniem ścisłego podziału pomiędzy różnymi formami rekreacji.

Należy uwzględnić również wzrost udziału (do około 5—10%) ludności wiejskiej w ruchu turystycznym, co z kolei wpłynie na zwiększenie zainteresowania ośrodkami i urządzeniami turystycznymi w strefie miejskiej oraz wczasami w miastach.

W rezultacie ruch turystyczny na terenie województwa w latach 1976—80 będzie poważnie wzrastał i osiągnie orientacyjnie około 3,7 mln. osób.

1. **Najwyższą dynamikę wzrostu** osiągnie turystyka pobytowa — zbiorowa i indywidualna oraz wszystkie formy wypoczynku świątecznego. Szacuje się że w turystyce pobytowej uczestniczyć będzie w 1975 r. około 0,9 mln. osób, a w 1980 r. liczba ta wzrośnie do około 1,2 mln. osób. Ten rodzaj turystyki będzie rozwijał się głównie na obszarach pojeziernych (80% całego ruchu) oraz w rejonie nadbużańskim. Wymaga to jednak znacznych nakładów inwestycyjnych związanych z budową stałych obiektów. Pewnym uzupełnieniem tej bazy będzie lecznictwo sanatoryjne powiązane z turystyką wypoczynkową, rozwijające się w Augustowie i Supraślu a w przyszłości również w okolicy Gołdapi i Olecka.

2. **Z zorganizowanego wypoczynku świątecznego i po pracy** skorzysta w 1975 roku około 1,3 mln. osób, a w 1980 około 1,5 mln. osób.

Jest to już obecnie najbardziej popularna forma rekreacji. Jednak aby w przyszłości sprostać narastającym zadaniom w tym zakresie będziemy zmuszeni przeznaczyć i zagospodarować nowe tereny położone w najbliższej odległości miejsca zamieszkania użytkowników. Odległość ta nie powinna przekraczać około 10% wolnego czasu przeznaczonego na wypoczynek.

Zasadniczym elementem zagospodarowania bazy dla wypoczynku świątecznego są przede wszystkim urządzenia usługowe: gastronomia, kąpieliska, plaże, wypożyczalnie sprzętu, a w okresie zimy odpowiednie przygotowane tereny narciarskie i lodowiska.

Niezależnie od tego w rejonach zagospodarowania rekreacyjno-wypoczynkowego podjęte będą prace przy budowie i modernizacji tras komunikacyjnych, przystanków PKP i PKS-ów, parkingów, pól namiotowych, campingów i boisk sportowych.

3. **Szczególnym rodzajem turystyki jest turystyka kwalifikowana** wymagająca określonego przygotowania np. umiejętności jazdy na nartach, żeglowania, pływania itp. Turystyka krajoznawcza natomiast ma charakter masowy i uprawiana jest przede wszystkim przez młodzież i załogi zakładów pracy w formie zorganizowanych wycieczek. Koncentrować się ona będzie głównie w rejonie Białowieży (36% całego ruchu) i na obszarach pojeziernych (29% ruchu).

Przewiduje się, że w turystyce krajoznawczej i kwalifikowanej w 1975 roku uczestniczyć będzie 0,7 mln. osób a w 1980 roku około 1,0 mln. osób.

Dla uprawiania turystyki zimowej przewiduje się tereny w okolicach Augustowa, Wzgórz Szeskich w pow. gołdapskim, północnej części powiatu suwalskiego i nad Bugiem.

4. **Zakładany w planie krajowym szybki wzrost napływu turystów zagranicznych** uzasadnia założenie również intensywnego rozwoju tej formy ruchu turystycznego w regionie białostockim.

Przed wszystkim wzrost wymiany turystycznej z ZSRR i innymi krajami europejskimi, głównie skandynawskimi, w połączeniu z właściwie wyeksponowanymi walorami środowiska i nowoczesnie przygotowaną bazą dysponującą atrakcyjnymi propozycjami wypoczynku, jak: polowanie, rybołówstwo, hippika, sporty wodne itp., pozwoli zwiększyć liczbę

bę turystów zagranicznych z 35 tys. w 1975 roku do 80 tys. w roku 1980.

Praktycznie rozmiary tej formy turystyki zależą prawie wyłącznie od nowoczesności i stopnia atrakcyjności bazy.

Wynikają stąd określone zadania inwestycyjne, które muszą uwzględniać odpowiedni standard przy najmniej części nowo wznoszonych obiektów turystyczno-wypoczynkowych.

Celowym jest więc zaprogramować realizację na terenie województwa dwóch obiektów przeznaczonych dla turystów dewizowych w rejonie Puszczy Białowieskiej i Augustowa.

IV. ZAGOSPODAROWANIE TURYSTYCZNE

1. Aktualny stan zagospodarowania turystycznego i rekreacyjnego oraz standard wyposażenia istniejącej bazy w regionie białostockim jest niezadowalający.

W 1973 roku posiadaliśmy 31,9 tys. miejsc noclegowych z tego w urządzeniach stałych 17,0 tys. (53,2%) ogólnej liczby 8,1 tys. w urządzeniach sezonowych i 6,8 tys. na campingach i polach namiotowych.

Najatrakcyjniejsze rejonu pojezierza Augustowsko-Suwalskiego i Elckiego dysponują znikomą ilością miejsc ogólnodostępnych trwałych, zwłaszcza hotelowych.

Najciekawsze pod względem turystycznym obszary zajęte zostały przez nietrwałe i prymitywne ośrodki zakładowe o bardzo niskim standardzie. Również urządzenia dla turystyki wodnej głównie kwalifikowanej wymagają pilnej rekonstrukcji i rozbudowy.

Średnioroczne wykorzystanie miejsc w bazie noclegowej otwartej wynosiło około 90%, natomiast w okresie sezonu deficyt miejsc noclegowych w stosunku do liczby turystów sięgał około 10—13 tys. Ponadto region białostocki charakteryzuje stosunkowo niski stopień popularyzacji kwater prywatnych.

Baza żywieniowa dysponowała w 1973 roku liczbą 23,3 tys. miejsc konsumpcyjnych w zakładach gastronomicznych ogólnodostępnych głównie w m. Białymstoku oraz w powiecie augustowski, elckim, suwalskim i łomżyńskim.

Nie zabezpieczało to aktualnych potrzeb ruchu turystycznego ponieważ w sezonie niedobór miejsc konsumpcyjnych wynosił około 10 tys.

Aktualnie osiągnęliśmy liczbę 2,3 mln. turystów korzystających w ciągu roku z powyższych obiektów i urządzeń w tym:

— w formie turystyki pobytowej	— 375,2 tys.
— w formie wypoczynku po pracy	— 1246,5 tys.
— w formie wycieczek	— 689,7 tys.
— w formie turystyki zagranicznej	— 21,1 tys.

2.333,0

Podstawowe wnioski z istniejącego stanu zagospodarowania wskazują na potrzebę:

- intensywniej rozbudowy podstawowych urządzeń turystycznych,
 - przebudowy i unowocześnienia istniejących ośrodków (modernizacja oraz unowocześnienie sprzętu i aparatury),
 - rozbudowy urządzeń towarzyszących,
 - zwiększenie efektywności istniejącej bazy oraz wydłużenie okresu jej wykorzystania w obiektach całorocznych — średnio do 240 dni (obecnie około 190) a w obiektach sezonowych — średnio do 100 dni (obecnie około 80),
 - szersze udostępnienie bazy środowiskowej dla
2. Koncepcja przyszłego zagospodarowania turystycznego nawiązuje do charakteru rejonów ich stopnia atrakcyjności oraz potrzeb społecznych co zostało

przedstawione w rozdziale i będzie głównie uwzględniało:

- systematyczny wzrost zapotrzebowania na turystykę i wypoczynek o wysokim standardzie,
- zapotrzebowanie na tereny rekreacyjne wokół rozwijających się miast,
- kojarzenie nowych form turystyczno-wypoczynkowych z lecznictwem sanatoryjnym,
- uporządkowanie dotychczasowego stanu zagospodarowania oraz dokonanie zmian w systemie zarządzania bazą turystyczną,
- działalność inwestycyjną w zakresie budowy i rozbudowy niezbędnych urządzeń towarzyszących dla obsługi ruchu turystycznego,
- pozyskania kadry specjalistycznej.

Przewiduje się następujące formy zagospodarowania turystycznego dla poszczególnych rodzajów turystyki i rekreacji:

- a) w zakresie wypoczynku świątecznego — ośrodki masowego wypoczynku o zagospodarowaniu pełnym i częściowym, ośrodki w rozmiarach określonych Uchwałą Nr 130/1025/73 Prez. WRN w B-stoku z dnia 23.III.73 r.,
- b) w zakresie turystyki pobytowej — budownictwo typu pensjonatowego, zakładowe domy wypoczynkowe, campingi, domki letniskowe ze środków własnych ludności, hotele, kwatery prywatne, obozy młodzieżowe i sportowe, kolonie dziecięce,
- c) w zakresie turystyki krajoznawczej i kwalifikowanej — motele, campingi, schroniska i domy turysty oraz ośrodki turystyki wodnej, (stanice, stacje turystyczne i ośrodki wędkarskie).

Obok łączenia poszczególnych form rekreacyjnych przy różnicowaniu standardu wyposażenia oraz rodzajów urządzeń turystycznych, dla stworzenia możliwości wypoczynku zgodnie z preferencjami na terenach ciekawych i mniej atrakcyjnych przewiduje się lokalizowanie niewielkich ośrodków o zagospodarowaniu częściowym poza rejonami koncentracji inwestycji przy trasach mniej obciążonych.

W pierwszym etapie zagospodarowania turystycznego województwa uwzględniono następujące rejonu i obiekty po uprzednim wykonaniu dokumentacji przyrodniczej:

- jezioro Wigry
- jezioro Rajgrodzkie
- powiat augustowski i Kanał Augustowski
- strefa podmiejska m. Białystok
- powiat gołdapski
- powiat elcki
- rejon nadbużański
- zagospodarowanie głównych szlaków komunikacyjnych
- w oparciu o plany zagospodarowania rejonu ośrodki turystyki i wypoczynku, wykorzystując środki CFTiW uzbrojać tereny przeznaczone na lokalizację turystyczne, wypoczynkowe i rekreacyjne.

W pierwszej kolejności uzbrajaniem terenu objęte zostaną:

- Augustów
- dzielnica wypoczynkowa w Gołdapi
- tereny nad j. Rajgrodzkim
- miejscowości Ciechanowiec i Supraśl

Terminy realizacji uzbrajania terenów są uzależnione od terminów opracowania i zatwierdzenia programów zagospodarowania turystycznego rejonów. Aby jednak uniknąć zahamowań i umożliwić budowę bazy turystyczno-wypoczynkowej na terenach uzbrojonych a przeznaczonych do zagospodarowania dopuszczać się będzie tymczasowe rozwiązania gospodarki wodno-ściekowej z zastrzeżeniem partycypacji inwestora w kosztach przyszłego uzbrojenia terenu, proporcjonalnie do ilości miejsc noclegowych i gastronomicznych.

Przewiduje się następującą koncentrację inwestycji turystyczno-wypoczynkowych:

obiektów zakładowych trwałych — o całorocznym użytkowaniu — w miejscowościach: Augustów (obiekt sanatoryjny), Gołdap, Olecko, Smolniki, pow. suwalski oraz Elk.

obiektów sezonowych o wyższym standardzie (zabudowa pawilonowa) w miejscowościach, Rajgród, Magdalenowo, pow. suwalski, nad j. Wigry, Płaska pow. augustowski oraz Drohiczyn.

obiektów sezonowych o niższym standardzie (domki campinkowe) — w miejscowościach: Ciechanowiec, Giby, Mielnik, Czerwony Dwór pow. olecki. obiektów służących potrzebom wypoczynku — młodzieży w miejscowościach: Stare Juchy i Ciechanowiec, Zielona k/Białegostoku oraz na obrzeżach większych miast.

V. GŁÓWNE ZADANIA DO REALIZACJI NA LATA 1974—1975

1. W zakresie bazy noclegowej — oddanie do użytku około 7 tys. nowych miejsc uzyskanych:

- w hotelach i domach wypoczynkowych, OST „Gromada” w Łomży, Gospodarki Komunalnej w Białymstoku, Ośrodku Wypoczynkowo-Szkoleniowym ZMS w Borkach k/Augustowa, domu wypoczynkowym Zarządu Głównego Związku Zawodowego Pracowników Książki, Prasy, Radia i Telewizji w Gołdapi, ośrodku wypoczynkowym Zakładu „Tewa” nad j. Serwy pow. augustowski,
- w sezonowych schroniskach młodzieżowych w Chlebińkach, pow. zambrowski oraz Choroszczy, Wasilkowie i Jezewie pow. białostocki,
- na campingach OSTiW w Gołdapi, Olecku, Etku oraz Hajnówce, BOSTiW w Gibach pow. sejneński, PTTK w miejscowości Frąck. pow. sejneński, Starym Folwarku pow. suwalski i Białowieży, OST „Gromady” w Białymstoku, Okręgowego Zarządu Lasów Państwowych w miejscowości Sajnek lub Płaska pow. augustowski i dwóch dalszych w rejonie Kanału Augustowskiego,
- na polach namiotowych organizowanych przez POSTiW w Gąskach pow. olecki i Okręgowy Zarząd Lasów Państwowych na terenach szczególnie uczęszczanych i przy głównych szlakach komunikacyjnych,
- w stanicach wodnych PTTK (150 miejsc) na trasie rzeki Czarnej Hańczy i Kanału Augustowskiego.

2. W zakresie bazy gastronomicznej — zwiększenie liczby miejsc konsumpcyjnych o około 5 tys. w obiektach stałych i sezonowych zorganizowanych przez

- Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Przemysłu Gastronomicznego (850 miejsc) przede wszystkim w mieście Białymstoku,
- Wojewódzki Związek Gminnych Spółdzielni (1000 miejsc) restauracjach w Szepietowie na 200 miejsc, w miejscowości Łyse pow. kolneński i Knyszyn pow. moniecki po 110 miejsc, w Pannie pow. augustowski i Koźle pow. kolneński po 60 miejsc,
- WSS „Społem” (1500 miejsc) w tym 8 pawilonów gastronomicznych m.in. w Gołdapi, Hajnówce, Olecku, Suwałkach i Piątnicy pow. łomżyński oraz restauracje w Siemiatyczach, Wysokiem Mazowieckiem i Zambrowie po 170 miejsc każda.

Poważnym uzupełnieniem gastronomii będzie udostępnienie turystom indywidualnym zamkniętej bazy żywieniowej w zakładowych ośrodkach wczasowych drogą wprowadzenia począwszy od 1974 roku obowiązku wydawania zwiększonej do 15% ilości posiłków.

Ponadto sieć żywieniową zwiększą obiekty tzw. małej gastronomii (smażalnie ryb, rożna, gastro punkty, smaźalnie drobiu, placzków ziemniaczanych itp.), które w ilości 80 obiektów zostaną uruchomione przede wszystkim na terenie pow. augustowskiego, suwalskiego, ełckiego, oleckiego, gołdapskiego i w Białowieży.

3. W zakresie organizacji wsi letniskowych — zorganizowanie dalszych kwater prywatnych celem zwiększenia i zagęszczenia sieci miejscowości dysponujących turystyczno-wypoczynkową bazą noclegową.

Przewiduje się osiągnąć tą drogą 3—5 tys. dodatkowych miejsc przede wszystkim na terenach:

pow. białostocki	— Tykocin, Supraśl
„ sokólski	— Sidra
„ augustowski	— Barszcze, Tabołów, Walne gm. Nowinka, Ateny, Kopanica, Danowskie, Bryzgiel, Dreństwo gm. Barłogów
„ grajewski	— Woźna Wieś gm. Rajgród, Rybczyzna
„ siemiatycki	— Drohiczyn, Mielnik
„ bielski	— Samołuki gm. Wyszki
„ hajnowski	— Narew, Narewka
„ ełcki	— Stare Juchy
„ łapski	— Uhowo, Suraz
„ olecki	— Mazury, Świętajno, Borki gm. Sokółki
„ suwalski	— Przerośl, Becejły, Cimocho-wizna gm. Stary Folwark
„ łomżyński	— Nowogród, Wizna
„ sejneński	— Bereźniki, Giby.

Miejscowości w których zorganizuje się odp. ilość kwater prywatnych sukcesywnie będą przekształcane we wsie letniskowe przyjmując następujący program działania:

- stałe powiększenie bazy noclegowej
- powiększenie bazy gastronomicznej i organizowanie nowych punktów żywienia zbiorowego,
- utworzenie lub lepsze wykorzystanie świetlic, klubów Rolnika w porozumieniu w Wydziale Kultury,
- zorganizowanie kąpielisk i plaż strzeżonych z wypożyczalnią sprzętu,
- uruchomienie ośrodków zdrowia i punktów aptecznych,
- wyznaczenie pól namiotowych i ewentualnie zorganizowanie parkingów strzeżonych,
- uruchomienie dodatkowych połączeń autobusowych obejmujących jak największą ilość wsi letniskowych,
- udzielanie gospodarzom kredytów bankowych na wyposażenie i doposażenie pokoi gościnnych na modernizację i podniesienie estetyki zagród,
- rozbudowę istniejących lub budowę nowych punktów usługowych.

Model wsi o funkcji wczasowo-rekreacyjnej powinien uwzględniać:

- świetlicę z salą widowiskową i pomieszczeniem dla klubów w powiązaniu z punktem gastronomiczno-handlowym,
- bibliotekę z wydzieloną czytelnią i wypożyczalnią pism,
- teren dla spacerów bliskich (matki z dziećmi),
- zespół boisk — boisko wielofunkcyjne oraz możliwość zorganizowania boisk dla siatkówki i gier małych,
- kąpielisko,
- park spacerowy lub tereny przystosowane (las, łęgi z minimalnym wyposażeniem w ławki i ścieżki),
- dogodne połączenie komunikacyjne,
- ośrodek zdrowia i aptekę,
- zaopatrzenie rynkowe (sklep GS lub WDT),
- zaopatrzenie gastronomiczne,
- parkingi, campingi, wypożyczalnię sprzętu.

Pierwszym etapem działania objęte zostaną niektóre wzorcowe gminy: jak: Wizna, Tykocin, Drohiczyn, Nowogród.

Organizację wsi letniskowych powierza się BOSTiW, POSTiW, terenowo związanym z wymienionymi miejscowościami oraz OST „Gromada” przy współudziale zainteresowanych Wydziałów UW i Urzędów Powiatowych.

VI. REALIZACJA ZADAŃ W ZAKRESIE TURYSTYKI I REKREACJI W LATACH 1976—80

W przyszłej 5-latce na głównym kierunku inwestowania znajdują się przede wszystkim obiekty bazy turystyczno-wypoczynkowej, ogólnodostępnej i zakładowej, (domy wypoczynkowe, hotele, motele, domy wycieczkowe, schroniska turystyczne i młodzieżowe), następnie obiekty bazy sezonowej (campingi, pola biwakowe i ośrodki wypoczynku świątecznego po pracy) oraz na potrzeby turystyki kwalifikowanej (stacje turystyczne, stancje itd.).

Dalszym kierunkiem działania będzie rozbudowa, modernizacja i podnoszenie standardu w istniejących obiektach.

— przewiduje się, że stosownie do przyjętych zamierzeń nakłady na realizację zagospodarowania turystycznego województwa w latach 1976—80 powinny wynieść około 900 mln zł, tj. o 100% więcej niż w bieżącej 5-latce.

Środki finansowe zabezpieczone zostaną z Centralnego i Wojewódzkiego Funduszu Turystyki i Wypoczynku w ramach rocznych i wieloletnich planów inwestycyjnych. W zależności od charakteru inwestycji będą to długoterminowe kredyty bądź dotacje.

Te ostatnie zostaną wykorzystane wyłącznie na obiekty rekreacyjne służące potrzebom turystyki kwalifikowanej oraz na campingi do 50 miejsc noclegowych, pola namiotowe, biwakowe itd.

Wykaz inwestycji realizowanych w latach 1976—80 w załączniku Nr 3.

Efektom tych założeń będzie prawie 40% wzrost bazy noclegowej i 41% przyrost miejsc gastronomicznych.

Strukturę tego przyrostu ocenia się następująco:

w tys. miejsc

Wyszczególnienie	1975	1980
I. Baza noclegowa		
(uspołeczniona + nieuspołeczniona)	56,9	79,6
1. uspołeczniona	42,6	59,6
a) stała	5,9	10,6
b) sezonowa	36,7	49,0
2. nieuspołeczniona (ogółem)	14,3	20,0
a) pokoje gościnne + kw. prywatne	8,9	12,5
b) wsie turystyczno-wypoczynkowe	5,4	7,5
II. Baza noclegowa — uspołeczniona (ogółem)	42,6	59,6
1. w hotelach	1,9	3,1
2. w motelach	0,6	1,3
3. w schroniskach turystycznych i domach wycieczkowych	2,2	3,2
4. campingi i pola namiotowe (miejsc noclegowe, stanowiska pod namioty)	17,0	20,0
5. schron. młodz. (głównie szkolne)	4,0	8,0
6. domy wczasowe FWP i zakładów pracy	6,9	14,0
III. Baza gastronomiczna		
1. baza otwarta	24,9	35,0
2. baza zamknięta (środowiskowa)	7,8	13,0

1. **Zabezpieczeniem potrzeb turystyki pobytowej**, w której w 1980 roku uczestniczyć będzie około 1,4 mln osób są głównie inwestycje resortów i zakładów pracy. Dominować będzie budowa obiektów stałych zlokalizowanych na terenie powiatów północnych oraz w rejonie hajnowskim, białostockim i łomżyńskim.

Baza turystyki krajoznawczej i kwalifikowanej zostanie uzupełniona drogą dalszego zagospodarowania stanic wodnych, stacji i schronisk turystycznych oraz domów wycieczkowych, których inwestorem będzie PTTK.

Do 1980 r. przewiduje się zagospodarowanie szeregu szlaków turystycznych a między innymi: **kajakowych**

- na rzece Czarnej Hańczy i Kanale Augustowskim, w formie rozbudowy i modernizacji stanic wodnych oraz uzupełnienia budowę nowych stanic w m. Wojciech nad jeziorem Białym, m. Czerwony Krzyż nad jeziorem Wigry oraz nad kanałem Augustowskim zgodnie z programem zagospodarowania tego odcinka szlaku, posiadającego walory turystyczno-krajoznawcze o znaczeniu międzynarodowym,
- na rzece Biebrzy z Augustowem do Nowogrodu — drogą budowy stanic wodnych w m. Osowiec zespołu obiektów turystycznych, służących potrzebom turystyki wodnej, wędkarzy, myśliwych oraz campingu,
- na rzece Elk, Małkini, Jęgrzni — budowa stanic wodnych,
- na rzece Bug i Nurzec od Niemirowa do Ciechanowca — budowa stanic wodnych oraz domków wycieczkowych w Mielniku i Drohiczynie;

żeglarskich

- na jeziorach Wigry, Selment Suwalski, Selment oraz Łaśmiady — zagospodarowanie tych akwenów wodnych obejmowało będzie budowę dwóch baz żeglarskich na około 200 miejsc każda;

narciarskich

- na terenie „Mazur Garbatych” (Gołdap — Olecko — Elk) zagospodarowanie obejmuje bądź adaptację schronisk turystycznych w Czerwonym Dworze w Gołdapi, Olecku i Elku;
- na terenie „Północnej Suwalszczyzny” (Gołdap — Wiżajny — Smolniki — Suwałki). Szlak ten łączył się będzie ze szlakiem „Mazur Garbatych”. Zagospodarowanie obejmuje budowę schroniska w Smolnikach stacji turystycznej w Szurpiłach, Jeleniewie oraz domu wypoczynkowego lub holu turystycznego w Suwałkach;
- na terenie „Pagórków Białostockich (Białystok — Supraśl — Królowy Most — Białystok) — zagospodarowaniem obejmuje się dom wycieczkowy w Białymstoku, hotel turystyczny w Supraślu oraz stację turystyczną w Królowym Moście;

pieszych i rowerowych

- na szlakach partyzanckich i powstańczych na terenie Puszczy Białowieskiej,
- na „Kuwasach” (Rajgród — Grzędy — Rajgród). Zagospodarowanie szlaków tych opierać się będzie na sieci miejsc biwakowych rozmieszczonych w odległości ca 13—15 km,
- na szlaku Puszczy Kanyzyńskiej — Białostockiej (Białystok — Katryńka — Supraśl — Królowy Most — Białystok) zagospodarowanie opierać się będzie na całorocznie czynnych obiektach turystycznych wykorzystywanych w zimie na potrzeby szlaku narciarskiego „Pagórków Białostockich”;
- w Smolnickim Parku Krajoznawczym, wykorzystując bazę budowlaną dla innych rodzajów turystyki, zgodnie z założeniami narciarskiego szlaku „Północnej Suwalszczyzny”.

Na potrzeby turystyki motorowej budowane będą motele w miejscowościach: Gołdap, Suwałki, Elk, Łomża, Białystok, Hajnówka, Siemiatycze i Zambrów.

Rozwojowi turystyki wodnej sprzyjają w województwie białostockim warunki geograficzne szczególnie na pojezierzu suwalskim, elckim oraz na rzekach: Bóg, Narwi i Biebrzy. Turystyka narciarska rozwijana będzie w północnej części województwa jako najbardziej do tych celów przydatnej, ze względu na klimat i ukształtowanie terenu oraz w formie rekreacji i wypoczynku po pracy wokół większych aglomeracji miejskich.

2. Organizatorem i inwestorem bazy rekreacyjnej będą ośrodki turystyki i wypoczynku działające przy współudziale związków zawodowych, zakładów pracy, PTTK oraz Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej.

W latach 1976—1980 podejmie się zagospodarowanie następujących obszarów rekreacyjnych: dla m. Białegostoku:

- ośrodka wypoczynku świątecznego po pracy w Dojlidach (w oparciu o b. stawy rybne),
- Parku Wypoczynkowego w dzielnicy Antoniuk,
- Lasu Sokolnickiego i dzielnicy Pietrasze,
- Rzeki Białej z urządzeniami bulwarowymi nad rzecznymi (w realizacji),
- Lasku Zwierzynieckiego wraz z budową Luna-parku (wesołego miasteczka),
- m. Żółtki nad Narwią i m. Jurówce nad rzeką Supraśl, na ośrodek wypoczynku świątecznego (plaża, wypożyczalnia sprzętu turystycznego, parking, sanitariaty, punkty gastronomiczne itp.),
- m. Czarnej Białostockiej — las komunalny wraz ze znajdującym się w budowie sztucznym zbiornikiem wodnym. Oprócz tego zostaną odpowiednio zagospodarowane tereny rekreacyjne w miejscowościach satelitarnych m. Białegostoku (Tykocin, Supraśl, Wasilków, Choroszcz, Zabłudów, Królów Most) według szczegółowych planów zagospodarowania. Szczegółowy plan przewiduje również zagospodarowanie obszarów rekreacyjnych z przeznaczeniem na wypoczynek świąteczny mieszkańców następujących miast:
- Łomży — Nowogród, forty k/Piątnicy, bulwary nad rzeką Narwią, Piątnica, Las Jednacewski,
- Elku — Szeligi, bulwary nad jeziorem Elk, Malinówka,
- Augustowa — strefa podmiejska,
- Bielska Podlaskiego — tereny nad rzeką Narew, Wojszki, Strabla,
- Sokółki — sztuczny zbiornik wodny w Kundzinie przy trasie E-12, kąpielisko miejskie (sztuczne) tereny sztucznego basenu kąpielowego w Sidrze,
- Hajnówki — skraj Puszczy Białowieskiej — las komunalny w Kleszczelach tereny wokół basenu kąpielowego m. Rybaki na rzeką Narewką oraz Siemianówka nad rzeką Narwią,
- Łap — Uhowo nad Narwią,
- Siemiatycze — Wólka nad Bugiem,
- Kolna — m. Koźle nad rzeką Pisą,
- Grajewa — rozbudowa ośrodka w Prostkach nad jeziorem Toczyłowo i jeziorem Rajgrodzkim,
- Gołdapi — zespół obiektów nad jeziorem Gołdap,
- Suwałki — Arkadia — bulwary nad rz. Czarną Hańczą, Szwajcaria i jezioro Krzywe.

W ramach organizacji **kwater prywatnych i wsi letniskowych** zagospodarowaniem turystycznym zostają objęte w pierwszej kolejności następujące miejscowości (łącznie 31 wsi):

- w powiecie grajewskim wieś Guty Różańskie, Toczyłowo, Dybowo,
- w powiecie oleckim wieś Czerwony Dwór, Rogajny, Gąski,
- w powiecie gołdapskim wieś Skoczne, Juchnajcie, Boćwinka, Surminy, Czarne, Kiepijcie, Gryżewo, Rogale, Konikowo, Janowo, Wronki,
- w powiecie suwalskim wieś Smolniki, Rutka Tartak, Kaletnik, Bakałarzewo,
- w powiecie łomżyńskim wieś Szablak, Morgowniki, Boczyn, Siemień, Rakowo, Krzewo.

3. Poważny odsetek w ruchu turystycznym regionu stanowi turystyka młodzieżowa i wypoczynek wakacyjny. Ocenia się, że do 1980 roku z różnych

form wypoczynku będzie korzystać około 80% młodzieży szkolnej i studenckiej. W związku z tym przewiduje się:

- wybudowanie systemem gospodarczym do 1978 roku stałych baz obozowych ZHP we wszystkich powiatach województwa,
- wybudowanie (systemem gospodarczym) do 1980 roku ze środków czynów społecznych Wojewódzkiego Ośrodka Szkoleniowo-Wypoczynkowego ZHP, w rejonie m. Białegostoku wspólnie wytypowanego m. Zielona k/Białegostoku,
- dostosowanie istniejących i nowo wybudowanych budynków szkolnych na organizację koloni dziecięcych, obozów oraz schronisk młodzieżowych,
- zwiększenie środków w ramach budżetów rad narodowych, zakładów pracy i organizacji młodzieżowych na rozwój wypoczynku wakacyjnego dzieci i młodzieży szkolnej.

Rozwój turystyki młodzieżowej odbywać się będzie szczególnie w ramach krajoznawstwa i turystyki kwalifikowanej. Plan przewiduje zagospodarowanie następujących szlaków turystyki młodzieżowej (obozy wędrownie):

- Białystok — Bielsk — Hajnówka — Białowieża,
- Zambrów — Suwałki, Sejny (pojezierze suwalsko-augustowskie),
- Grajewo — Elk — Olecko — Gołdap (pojezierze mazurskie).

Na poszczególnych szlakach zostanie zorganizowana sieć szkolnych schronisk młodzieżowych, w oparciu o istniejące budynki szkolne, adaptowane budynki po byłych szkołach lub siedzibach urzędów gromadzkich oraz nowo wybudowane ośrodki resortu oświaty (w Hajnówce, Gołdapi, Elku oraz w Białymstoku).

Zorganizuje się nowy szlak pieszy dla młodzieży w ramach którego nastąpi otwarcie sezonowych schronisk w miejscowościach: Raczek, Bakałarzewo, Filipów, Przerośl — Osada pow. Suwałki.

4. Turystyka zagraniczna rozwijać się będzie w oparciu o atrakcyjne rejon o wyspecjalizowanym charakterze usług (polowanie, rybołówstwo, jeździectwo). Należy więc przewidzieć realizację kilku ośrodków o wysokim standardzie w rejonie np. Augustowa, Białowieży i Puszczy Romnickiej a także zapewnić turystom zagranicznym możliwość unikalnych form wypoczynku w dobrze zorganizowanych obiektach rozproszonych. Etap do 1980 r. powinien być wykorzystany na przygotowanie bazy i programu dla ukierunkowania rozwoju turystyki zagranicznej w dalszych latach.

5. Ogromnie ważnym uzupełnieniem prawidłowego rozwoju turystyki jest również sprawnie działająca informacja turystyczna, właściwa sieć wypożyczalni sprzętu, dostatecznie wygodna komunikacja oraz wysokokwalifikowana kadra.

Przed nowoczesną i sprawnie działającą informacją turystyczną stawia się nowe zadania rozszerzające tradycyjny zakres usług o rezerwację miejsc noclegowych, udzielanie porad dotyczących turystyki, sprzedaż pamiątek i wydawnictw turystycznych itp.

Do 1980 r. zostaną zorganizowane centra informacji turystycznej w Białymstoku, Augustowie, Białowieży, Łomży, Olecku, Gołdapi. Zwiększy się liczba wydawnictw turystycznych (foldery, informatory, przewodniki i mapy) — łącznie 40 nowych pozycji. Realizację powyższego podejmie Wojewódzki Ośrodek Informacji Turystycznej.

Dotychczasowa organizacja wypożyczalni sprzętu turystycznego nie odpowiada rosnącym wymaganiom z powodu nadmiernego rozdrobnienia oraz ciasnoty pomieszczeń co bezpośrednio wpływa na ograniczenie ilościowe i asortymentowe.

W celu poprawy sytuacji przewiduje się zorganizować w każdym mieście powiatowym i w Białymstoku po jednej dużej wypożyczalni. Będą one dysponować pełnym asortymentem sprzętu. Organizatorami tych wypożyczalni będą Ośrodki Sportu Turystyki i Wypoczynku lub PTTK.

Częścią składową zagospodarowania terenu są trasy komunikacyjne, stacje CPN, stacje obsługi, parkingi itd. Zagospodarowanie regionu w tym zakresie obejmuje w pierwszej kolejności szlaki kołowe:

- 1) Zambrów — Białystok — Kuźnica — jako trasa o znaczeniu międzynarodowym,
- 2) Łomża — Grajewo — Augustów — Sejny — jako połączenie komunikacyjne pomiędzy woj. warszawskim a pojezierzem suwalsko-augutowskim,
- 3) Ełk — Suwałki — Sejny — w ramach połączenia z woj. olsztyńskim,
- 4) Siemiatycze — Białystok — Augustów — Suwałki — jako połączenie z woj. lubelskim,
- 5) Białystok — Grajewo — Gołdap.

W pierwszej kolejności zostaną zabezpieczone częstsze i dogodniejsze połączenia autobusowe z miejscowościami o dużej koncentracji ruchu turystycznego, a mianowicie:

- Białystok — Białowieża,
- Białystok — Suwałki,
- Białystok — Gołdap.

W celu przygotowania dla potrzeb rozwijającej się w latach 1976—1980 turystyki i wypoczynku odpowiedniej ilości kwalifikowanych pracowników, na poziomie średnim i wyższym należy:

- zwiększyć liczbę przyjęć na I rok Policealnego Studium Turystyczno-Hotelarskiego do 80 słuchaczy,
 - zorganizować nauczanie zaoczne (w ramach obowiązującego podnoszenia kwalifikacji) osób aktualnie zatrudnionych w turystyce z limitem 50 słuchaczy w ramach Studium Turystyczno-Hotelarskiego,
 - zobowiązać urzędy miejskie i powiatowe dla zapewnienia warunków mieszkaniowych dla 40 absolwentów wyższych szkół ekonomicznych i szkół wychowania fizycznego o specjalności turystycznej,
 - zorganizować od 1974 r. na bazie Zakładu Doskonalenia Zawodowego naukę zawodu „Gospodnik” odpowiadającego wykształceniu w tej specjalności dziewczęta rekrutujące się głównie z rejonów o natężonym ruchu turystycznym i wsi letniskowych,
 - do 1976 roku zatrudnić w gastronomii i w ośrodkach turystyczno-wypoczynkowych około 60 absolwentów Technikum Gastronomicznego, a w latach 1976—80 dalszych 250,
 - przeszkolić do 1980 roku w ramach działalności PTTK około 300 przewodników, w tym 10—15% ze znajomością języków obcych,
 - w 1976 roku zorganizować specjalizację z zakresu turystyki i rekreacji w Białostockim Punkcie Konsultacyjnym AWF z limitem 80 słuchaczy.
6. Drugim po bazie noclegowej, czynnikiem warunkującym harmonijny rozwój ruchu turystycznego jest baza gastronomiczna.

Likwidacja deficytu miejsc gastronomicznych, odczuwalnego w okresie letnim, wymaga zorganizowania dalszych 10 tys. miejsc czynnych sezonowo głównie w rejonach:

— suwalsko-augustowskim	około 5000 miejsc
— w powiatach Ełk i Grajewo	„ 3000 „
— w Białymstoku i najbliższych okolicach (Supraśl, Tykocin, Suraz, Jurowce i Żółtki)	„ 700 „
— łomżyńskim	„ 500 „
— nadbużańskim (Drohiczyn, Mielnik, Ciechanowiec)	„ 500 „
— białowieckim	„ 300 „

Niezależnie od placówek gastronomicznych posiadających pełny asortyment posiłków będą organizowane gastr punkty wydające posiłki jednodaniowe, smażalnię ryb, drobiu, placków ziemniaczanych, a także kioski z napojami, które winny być lokalizowane w najbardziej uczęszczanych przez turystów miejscach jak: plaże, wypożyczalnie sprzętu, ciągi spacerowe itp.

Przewiduje się do 1980 roku zorganizowanie łącznie 40.000 miejsc konsumpcyjnych, z tego 12% użyt-

kowanych całorocznie, 49% użytkowanych w głównym sezonie turystycznym u 39% w sezonie letnim w tym:

— WSS „Społem”	15,5 tys.
— WZGS „Samopomoc Chłopska”	12,6 „
— Wojew. Przeds. Gastr.	7,8 „
— z 15% puli zamkniętej bazy żywieniowej zakładowych ośrodków (szacunek)	4,1 „
	40,0 „

VII. WARUNKI REALIZACJI PROGRAMU

Przyjęte założenia rozwojowe są wypadkową potrzeb rozwoju turystyki i racjonalnego widzenia możliwości zabezpieczenia środków inwestycyjnych, czynników organizacyjnych i kadr rozwój ten warunkujących.

W celu pełnego wykonania zadań przedstawionych w przedłożonym programie zagospodarowania turystycznego regionu do roku 1980 należy:

1. W zakresie inwestycji:

- a) zabezpieczyć w planach gospodarczych odpowiednie środki na realizację nakreślonego programu zagospodarowania turystycznego,
- b) zwiększyć zdolność przerobową istniejących służb inwestycyjnych wchodzących w skład organizacji turystycznych, a także wykorzystywać w szerszym zakresie służby ogólnobudowlane,
- c) włączyć do realizacji programu zagospodarowania turystycznego moce przerobowe przedsiębiorstw budowlanych tworząc specjalistyczne zespoły do wykonywania obiektów turystycznych (np. w Augustowie do budowy sanatorium),
- d) wykorzystać moce przerobowe Rzemieślniczych Spółdzielni Pracy oraz indywidualnych rzemieślników,
- e) przeznaczyć 50% produkcji Wytwórni Prefabrykatów w Śniadowie dla inwestycji turystycznych lokalizowanych na terenie województwa białostockiego,
- f) zobowiązać zakłady pracy do udziału w kosztach budowlanych i wyposażenia ośrodków wypoczynku świątecznego i po pracy lokalizować wokół aglomeracji miejskich.

2. W zakresie organizacji i zarządzania turystyką

- a) powołać Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Gospodarki Turystycznej, które dysponować będzie całą bazą turystyczną jednostek państwowych na obszarze województwa wraz z biurami podróży, transportu przyjętymi od ośrodków sportu, turystyki i wypoczynku,
- b) w celu zapewnienia dopływu odpowiedniej kadry dla obsługi turystów należy przekształcić obecne policealne studium turystyczno-hotelarskie w samodzielną placówkę szkolną.

3. W zakresie lokalizacji

- a) decyzje lokalizacyjne nowych obiektów wypoczynkowych i turystycznych mogą być podejmowane tylko w oparciu o szczegółowe plany zagospodarowania turystycznego,
- b) przystępując do zagospodarowania turystycznego poszczególnych obszarów bądź miejscowości należy wyposażać je równocześnie w odpowiedni kompleks infrastruktury technicznej dostosowanej do potrzeb całego obszaru,
- c) deglomerować sezonową bazę zakładową jeśli jest niewłaściwie zlokalizowana,
- d) decyzje przedłużające prawo korzystania z terenów zajętych przez zakładowe ośrodki wypoczynkowe wydawać pod warunkiem, że po dekapitalizacji tej bazy inwestor wybuduje nowe obiekty trwałe, o wyższym standardzie i nie będzie powodować dewastacji naturalnego środowiska przyrodniczego.

VIII. EKONOMICZNE ASPEKTY TURYSTYKI

Rozwijając turystykę i przeznaczając na nią poważne środki finansowe liczymy nie tylko na zapewnienie systematycznie zwiększającej się liczby turystów

korzystających z warunków wypoczynku i turystyki ale i wiążemy z tym uzyskanie odpowiednich efektów ekonomicznych, mając na względzie stałą poprawę warunków bytowych miejscowej ludności.

Uważa się, że dochody z turystyki mają w poważnym stopniu wpływać na likwidację dysproporcji w warunkach życia ludności regionu w stosunku do reszty kraju.

Kształtująca się coraz wyraźniej poprawa warunków materialnych społeczeństwa oraz przewidywane zwiększenie się czasu wolnego ludzi pracy, a z drugiej strony wzrost poziomu zagospodarowania turystycznego regionu, spowodują wzrost ruchu turystycznego w regionie i wzrost dochodów z turystyki.

Na ekonomiczne aspekty turystyki złoży się:

- utargi gospodarki uspołecznionej z tytułu obsługi turystów (handel, gastronomia, kultura, zdrowie, komunikacja),
- opłaty turystyczne za wstęp i pobyt na terenach o szczególnych walorach,
- wzrost zatrudnienia w instytucjach turystycznych i usługowych oraz wzrost dochodów tych instytucji,
- dochody pieniężne indywidualnych mieszkańców z tytułu najmu kwater i sprzedaży turystom usług i produktów własnych gospodarstw co powinno pociągnąć za sobą dalszą rozbudowę kwater prywatnych i bazy produkcyjnej żywności głównie ogrodnictwa,
- rozwój produkcji i sprzedaży różnego rodzaju produktów regionalnych wytwarzanych przez miejscową ludność (twórczość ludowa).

W miarę postulowanego programu zagospodarowania turystycznego regionu do roku 1980 zwiększać się będzie stan zatrudnienia w instytucjach związanych z obsługą ruchu turystycznego.

W roku 1970 w bezpośredniej obsłudze turystów pracowało 589 pracowników stałych i około 3.820 sezonowych, co w przeliczeniu na pełne etaty średnio w roku stanowiło 1.290 osób, a roczny fundusz płac wyniósł ok. 25 mln zł.

Zakłada się, że w roku 1980 w instytucjach związanych z obsługą ruchu turystycznego zatrudnionych będzie ok. 2400 pracowników stałych i 7400 sezonowych, a w przeliczeniu na pełne etaty średnio w roku 4300 osób. Łączny fundusz płac z tego tytułu wyniesie w roku 1980 154 mln zł.

Poważnym problemem będzie więc zapewnienie odpowiedniej liczby pracowników, zwłaszcza w sezonie letnim. Wraz ze wzrostem zatrudnienia konieczny będzie wzrost kwalifikacji osób zatrudnionych w obsłudze turystów.

Do prac, niezbędnych dla obsługi turystów w sezonie letnim, angażować należy i odpowiednio przeszkalać pracowników innych dziedzin gospodarki, głównie kobiety, aktywizować nieczynne zawodowo rezerwy siły roboczej oraz zatrudniać studentów.

Wymaga również rozważenia możliwości kompletnego zatrudnienia całorocznego: w sezonie — w turystyce, poza sezonem np. w produkcji nakładczej.

Występujący aktualnie brak dokładnych danych statystycznych oraz brak skonkretyzowanej metodologii badań ekonomicznych aspektów turystyki zmuszają do przedstawienia, przynajmniej ogólnych, szacunkowych danych ilustrujących ten problem.

Ilustrują je następujące dane liczbowe:

I. Wydatki pieniężne turystów w regionie:

	rok 1973	rok 1980
Ogółem wydatki	1.640,0 mln zł	11.668,9 mln zł
w tym:		
na rzecz gospodarki nieuspołecznionej	64,0 mln zł	351,0 mln zł
na rzecz gospodarki uspołecznionej	1.577,0 mln zł	11.318,0 mln zł

II. Dochody netto z tytułu obsługi turystów w regionie:

	rok 1973	rok 1980
Ogółem dochody netto	163,0 mln zł	1.112,0 ml zł

w tym:

na rzecz gospodarki nieuspołecznionej	15,0	50,0
na rzecz gospodarki uspołecznionej	148,0	1.062,0

Zakłada się, że w latach 1976—80 łączne dochody netto z tytułu obsługi turystów wyniosą ok. 3 mld. zł z tego gospodarka nieuspołeczniona uzyska ok. 220 mln i gospodarka uspołeczniona 2.780 mln zł.

Powyższe wyliczenia efektów ekonomicznych nie obejmują kwot odprowadzonych przez biura podróży działające na terenie województwa białostockiego na rzecz swoich jednostek nadrzędnych. Zapobiegnie temu utworzenie Wojewódzkiego Funduszu Turystyki i Wypoczynku na rzecz którego gestorzy turystyczni odprowadzać będą początkowo ok. 2 mln zł rocznie, a w miarę rozwoju usług ok. 5 mln rocznie.

Fundusze przeznaczone na rozwój turystyki powiększać będzie również, utworzone Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Gospodarki Turystycznej. Zakłada się, że przedsiębiorstwo to będzie stale zwiększało swą działalność i w roku 1980 osiągnie zysk w wysokości ok. 30,0 mln zł rocznie przeznaczony na rzecz inwestycji turystycznych.

Załącznik nr 1

RUCH TURYSTYCZNO-WYPOCZYNKOWY ORAZ STAN BAZY NOCLEGOWEJ I GASTRONOMICZNEJ W 1973 ROKU

Wyszczególnienie	Jedn. miary	rok 1973
1	2	3
Ruch turystyczny w województwie		
a) turystyka pobytowa	tys.	375.700
b) wypoczynek po pracy	"	1.246.500
c) wycieczki	"	689.700
d) turystyka zagraniczna	"	21.100
Ogółem	"	2.333.000
Baza noclegowa		
a) stała	"	16.975
b) sezonowa	"	8.097
c) campingi (pola biwakowe posiadające cztery i więcej urządzeń, ogrodzenie, wieża turystyczna, sanitariat itp)	"	6.818
Ogółem	"	31.890
Baza gastronomiczna ogółem	"	23.312

W roku 1973 na stan bazy turystyczno-wypoczynkowej i gastronomicznej składało się:

- 99 zakładowych ośrodków wypoczynkowych
- 21 hoteli
- 9 domów wycieczkowych
- 1 stałe schronisko młodzieżowe
- 32 sezonowych schronisk młodzieżowych
- 3 campingi
- 1 motel
- 5 parkingów strzeżonych
- 7362 kwater prywatnych
- 796 pól biwakowych
- 320 miejsc postojowych
- 8 stanic wodnych
- 3 ogólnodostępne ośrodki wypoczynkowe
- 16 ośrodków wypoczynku świątecznego po pracy
- 359 zakładów gastronomicznych (łącznie z ośrodkami zamkniętymi)
- 144 stałe i sezonowe punkty małej gastronomii.

Ilość miejsc noclegowych w podstawowych obiektach turystycznych ogólnodostępnych kształtowała się następująco: od 20 miejsc noclegowych w hotelu w Bielsku Podlaskim — do 230 miejsc noclegowych w hotelu „Cristal” w Białymstoku, 48 miejsc noclegowych w motelu w Augustowie, od 100 miejsc noclegowych do 200 miejsc noclegowych na campingach, w zależności od wielkości campingu, od 30 miejsc noclegowych do 100 miejsc noclegowych na polach biwakowych, w zależności od wielkości pola biwakowego od 20 miejsc noclegowych do 45 miejsc noclegowych w stanicach wodnych, w zależności od wielkości stancji wodnej.

Załącznik Nr 2

**INWESTYCJE TURYSTYCZNO-WYPOCZYNKOWE,
KTÓRYCH REALIZACJA ROZPOCZYNA SIĘ
W LATACH 1974—1975**

1. Hotele

Lp.	Miejscowość	Inwestor	rok rozpoczęcia realizacji inwestycji
1.	Białystok	„Orbis”	1975
2.	Białystok	BOSTiW	1974
3.	Bielsk Podlaski	POSTiW	1975
4.	Ełk	„	1975
5.	Suwałki	„	1974

2. Motele

1.	Kuźnica	BOSTiW	1974
2.	Białystok	WZPPPT B-stok	1975
3.	Grajewo	„	1974
4.	Suwałki	„	1975

3. Zakładowe ośrodki wypoczynkowe

1.	Szeligi pow. Ełk	Zjedn. Przem. Wełn. Łódź, ZPW E. Pl.	1974
2.	Gołdap	„Mostostal” Siedlce	1974
3.	Gołdap	ZPBMnPL Łódź	1974
4.	Giby pow. Sejny	ZGHMN Katowice	1974
5.	Malinówka pow. Ełk	Przeds. Sp. Kraj.	1974
6.	Okoniówek nad j. Rajgrodzkim	Zk. En. Okr. Cent.	1974
7.	Borowo pow. Grajewo	Woj. Zw. Sp. Inw.	1975
8.	J. Rajgrodzkie pow. Grajewo	NBP Oddz. Woj.	1975
9.	Nowogród pow. Łomża	Zk. En. Okr. Centr. Zespół Elektrowni	1974

4. Ośrodki wczasowo-lecznicze lokalizowanie na terenie dzielnicy sanatoryjnej w Augustowie.

1.	Augustów	Centrala Rolnicza Spółdz. „Samopomoc Chłopska”	1974
2.	Augustów	Fabryka Wyrobów Rurkowych „Biruna”	1975
3.	Augustów	BZPB im. Sierżana	1975

5. Campingi

1.	Wasilków	BOSTiW	1974
2.	Szeligi pow. Ełk	POSTiW	1974
3.	Giby pow. Sejny	BOSTiW	1974
4.	Hajnówka	POSTiW Hajnówka	1975
5.	Wólka n. Bugiem	POSTiW Siemiatycze	1974
6.	Drohiczyn pow. Siemiatycze	„	1975
7.	Ciechanowiec pow. Siemiatycze	„	1975
8.	Gawrych Ruda pow. Suwałki	POSTiW Suwałki	1975
9.	Frącki pow. Sejny	PTTK	1974
10.	Stary Folwark pow. Suwałki	PTTK	1974
11.	Białowieża	PTTK	1975
12.	Wojszki pow. Bielsk Podlaski	POSTiW Bielsk Podlaski	1975
13.	Sajenek lub Płaska pow Augustów	Okręgowy Zarząd Lasów Państwowych w B-stoku	1944

Załącznik Nr 3

**PROPOZYCJE W ZAKRESIE INWESTYCJI
REALIZOWANYCH W LTACH 1976—1980**

1. HOTELE

Lp.	Miejscowość	Inwestor	Rok rozpoczęcia realizacji
1.	Sejny — remont adaptacja budynków poklasztornych	BOSTiW	1975
2.	Augustów	OS T. Gro-mada	1976
3.	Supraśl — adaptacja pałacu Bucholza na potrzeby hotelowe	BOSTiW	uzależnione od daty opuszczenia budynku przez Szkołę Sztuk Plastycz.
4.	Ciechanowiec pow. Siemiatycze	POSTiW	1977
5.	Białystok — rozbudowa hotelu „Cristal”	Gospod. Komun.	1976
6.	Gołdap	POSTiW Gołdap	1977
7.	Olecko	POSTiW Olecko	1976

2. MOTELE

1.	Łomża	BOSTiW	1977
2.	Zambrów	Polski Związek Motorowy	1976
3.	Sejny	BOSTiW	1978
4.	Siemiatycze	POSTiW Siemiatycze	1976

3. Zakładowe obiekty wypoczynkowo lecznicze lokalizowane na terenie dzielnicy sanatoryjnej w Augustowie

1.	Augustów	Zakłady Celulozowo Papiernicze we Włocławsku	1976
2.	Augustów	Kom. Woj. MO w Białymstoku	1977

4. CAMPINGI

1.	Jałowy Róg pow. Augustów	PTTK	1977
2.	Smolniki p. Suwałki	PTTK	1978
3.	Malinówka pow. Ełk	Okręg. Zarząd Lasów Państwowych	1976
4.	Studzieniczna pow. Augustów	"	1976
5.	Miakszewo pow. Augustów	"	1976
6.	Białobrzegi pow. Augustów	"	1977
7.	Czerwony Dwór pow. Olecko	"	1977
8.	Piątnica k/Łomży	BOSTiW	1977
9.	Wizna pow. Łomża	BOSTiW	1976
10.	Sidra pow. Sokółka	POSTiW Sokółka	1976
11.	Prostki pow. Grajewo	POSTiW Grajewo	1976
12.	Ogrodniki pow. Sejny	BOSTiW	1977
13.	Stare Juchy	POSTiW Ełk	1977
14.	Ełk	"	1978
15.	Tykocin pow. B-stok	BOSTiW	1976
16.	Nowogród pow. Łomża	OST „Gromada”	1976
17.	Borki pow. Olecko	POSTiW Olecko	1977

Poz. 69

UCHWAŁA NR IV/17/74

Wojewódzkiej Rady Narodowej w Białymstoku
z dnia 27 kwietnia 1974 r.

w sprawie powołania Wojewódzkiej Komisji Odznaczeń Państwowych oraz ustalenia zakresu jej działania.

Na podstawie § 27 i 29 uchwały Rady Państwa z dnia 29 lutego 1960 r. o orderach i odznaczeniach (M.P. Nr 25, poz. 120) Wojewódzka Rada Narodowa uchwala, co następuje:

§ 1.

Powołać na okres bieżącej kadencji rad narodowych Wojewódzką Komisję Odznaczeń Państwowych w następującym składzie:

- 1) przewodniczący komisji — Henryk Zarzecki
Dyrektor Biura WRN

- 2) z-ca przewodniczącego komisji — Piotr Dobrzyński
Kierownik Wydziału Kadr KW PZPR
- 3) z-ca przewodniczącego komisji — Kazimierz Dunaj
członek PWRN, V-ce Prezes WK ZSL
- 4) członek — Krystyna Marszałek-Młynarczyk
sekretnarz WK SD
- 5) „ — Józef Trusiewicz
Przewodniczący WRZZ
- 6) „ — Wacław Jakubowski
Sekretarz WK FJN
- 7) „ — Witalis Gaskiewicz
Z-ca Dyrektora Biura Org. Prawn. i Kadr Urzędu Wojewódzkiego
- 8) „ — Łucja Demianiuk
Przewodnicząca Woj. Rady Kobiet
- 9) „ — Benedykt Zasłona
Przewodniczący WKZSMP

§ 2.

- Zobowiązać powiatowe rady narodowe i Miejską Radę Narodową w Białymstoku do powołania powiatowych (miejskiej) Komisji Odznaczeń Państwowych.
- Powiatowe (miejaska) Komisje Odznaczeń Państwowych upoważnia się do:
 - ostatecznego opiniowania wniosków (na druku) o nadanie odznaczeń państwowych do Złotego Krzyża Zasługi włącznie, odznaczeń bojowych do Krzyża Walecznych włącznie oraz odznak „Zasłużony Białostoczyźnie” w stosunku do osób związanych z danym terenem pracą, działalnością lub miejscem zamieszkania,
 - wniosek o nadanie Złotego Krzyża Zasługi wymaga uzgodnienia z Przewodniczącym Powiatowej Rady Narodowej i Miejskiej Rady Narodowej w Białymstoku,
 - wyrażania opinii w protokołach z posiedzeń Komisji — na odznaczenia państwowe od Krzyża Kawalerskiego i Srebrnego Krzyża Orderu Wirtuti Wilitari wwyż. Ostateczna decyzja w kategorii tych wniosków należy do kompetencji Wojewódzkiej Komisji Odznaczeń Państwowych.
- Tryb pracy powiatowych komisji Odznaczeń Państwowych określa regulamin uchwalony przez Komisję zgodnie z wytycznymi Kancelarii Rady Państwa zatwierdzony przez Powiatową Radę Narodową i Miejską Radę Narodową w Białymstoku.

§ 3.

Do Wojewódzkiej Komisji Odznaczeń Państwowych powiatowych i Miejskiej w Białymstoku stosuje się odpowiednio przepisy § 5 uchwały Nr 38 Rady Ministrów z dnia 30 stycznia 1954 r. w sprawie trybu powoływania komisji resortowych i wynagrodzenia za udział w posiedzeniu (M.P. Nr A-30, poz. 442).

§ 4.

Zatwierdza się regulamin Wojewódzkiej Komisji Odznaczeń Państwowych stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 5.

Uchwała wchodzi w życie z dniem powzięcia.

Przewodniczący
Wojewódzkiej Rady Narodowej

(—) mgr inż. Zdzisław Kurowski

Załącznik Nr 1 do uchwały WRN
Nr IV/17/74 z dnia 27 kwietnia 1974 r.

REGULAMIN

Wojewódzkiej Komisji Odznaczeń Państwowych w Białymstoku

I. POSTANOWIENIA WSTĘPNE

1. Wojewódzka Komisja Odznaczeń Państwowych w Białymstoku zwana w dalszym ciągu „Komisją” działa na podstawie ustawy z dnia 17 lutego 1960 r. o orderach i odznaczeniach (Dz. U. Nr 10, poz. 66) i uchwały Rady Państwa z dnia 29 lutego 1960 r. w sprawie orderów i odznaczeń (Mon. Pol. Nr 25, poz. 120) oraz niniejszego regulaminu.
2. Komisja wyraża opinie w sprawie wniosków odznaczeniowych na wszystkie odznaczenia w odniesieniu do działaczy i pracowników wojewódzkich instancji młodzieżowych, społecznych i zawodowych oraz jednostek gospodarczych stopnia wojewódzkiego, a od Krzyża Kawalerskiego Orderu Odrodzenia Polski i Srebrnego Krzyża Wirtuti Militari wzwyż w odniesieniu do działaczy i pracowników wszystkich jednostek powiatowych i gminnych przedłożonych jej przez:
 - 1) Wojewodę Białostockiego,
 - 2) Przewodniczących powiatowych rad narodowych i Miejskiej Rady Narodowej w Białymstoku,
 - 3) Naczelników Powiatów i Prezydenta Miasta Białegostoku,
 - 4) Ministerstwa lub urzędy centralne bądź jednostki bezpośrednio im podporządkowane,
 - 5) naczelne lub wojewódzkie władze organizacji wymienionych w uchwale Rady Państwa z dnia 29.II.1960 r. w sprawie wykazu organizacji uprawnionych do przedstawiania wniosków Radzie Państwa.
3. W oparciu o § 6 regulaminu nadawania srebrnej i złotej odznaki „Zasłużony Białostoczczyźnie” komisja opiniuje wnioski o nadanie odznak przedłożone przez:
 - 1) Wojewodę Białostockiego,
 - 2) dyrektorów wojewódzkich zjednoczeń, zrzeszeń i zarządów,
 - 3) kierowników wojewódzkich urzędów i instytucji,
 - 4) wojewódzkie władze organizacji politycznych, młodzieżowych, społecznych, związkowych, spółdzielczych i naukowych uprawnionych do występowania z wnioskami o nadanie odznak.

II. TRYB PRACY KOMISJI

1. Komisja działa kolegialnie na posiedzeniach w obecności co najmniej połowy swego składu, w tym przewodniczący komisji lub jego zastępca.

2. W wypadku uzasadnionych potrzeb, przy dużej ilości spraw, przewodniczący komisji lub jego zastępca może postanowić, że poszczególne sprawy będą rozpatrywane w zespołach złożonych co najmniej z trzech osób z jej składu — z tym, że ostateczną decyzję podejmuje komisja.
3. Posiedzenia komisji lub zespołu zarządza przewodniczący komisji lub upoważniony przez przewodniczącego zastępca.
4. O posiedzeniu komisji członkowie winni być powiadomieni co najmniej na 3 dni przed terminem posiedzenia. Posiedzenie dla rozpatrywania spraw nie cierpiących zwłoki, przewodniczący komisji lub jego zastępca mogą zwołać doraźnie względnie zarządzić załatwienie ich obiegami.
5. Opiniując poszczególne sprawy komisja w szczególności rozważa:
 - 1) czy istnieją podstawy do pozytywnego zaopiniowania wniosku,
 - 2) czy zostały w sposób dostateczny określone zasługi osoby przedstawionej do odznaczenia,
 - 3) czy zasługi te uzasadniają nadanie orderu lub odznaczenia, czy przemawia za tym postawa społeczna danej osoby,
 - 4) czy wniosek jest uzasadniony ze względu na już otrzymane przez daną osobę order, odznaczenia,
 - 5) w miarę potrzeby komisja może zwrócić się do organu, z którego inicjatywy sprawa została podjęta lub innych właściwych organów o udzielenie dodatkowych informacji,
 - 6) uchwały komisji zapadają większością głosów, w razie równowagi głosów, rozstrzyga głos przewodniczącego,
 - 7) z obrad komisji sporządza się protokół, który podpisuje przewodniczący komisji i protokolant,
 - 8) wnioski o nadanie orderu — odznaczenia — odznaki podpisują wszyscy członkowie komisji.

III. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Komisja odbywa swoje posiedzenia w gmachu Urzędu Wojewódzkiego.
2. Obsługę komisji sprawuje Biuro Wojewódzkiej Rady Narodowej, które prowadzi rejestr i ewidencję wniosków odznaczeniowych.
3. Wyznaczony przez Dyrektora Biura WRN pracownik do prowadzenia spraw obsługi komisji i odznaczeń jest jednocześnie sekretarzem komisji.

Adres Administracji: Białystok, ul. Mickiewicza Nr 3 Urząd Wojewódzki w Białymstoku pokój Nr 6
Telefon: 56-38

Prenumerata płatna z góry. Roczna ze skorowidzem — 18 zł,
półroczna bez skorowidza — 10 zł.
Cena ogłoszeń: 1/1 strony 240 zł, 3/4 str. (do 120 wierszy) 210 zł,
strony do 80 w.) 165 zł, 1/4 strony (do 40 w.) 90 zł, 1/3 strony
(do 20 w.) 60 zł.

Drobne do 100 wyrazów 90 gr za wyraz.

Wszelkie należności za prenumeratę, ogłoszenia i egzemplarze
pojedyncze należy wpłacać w Narodowym Banku Polskim — II
Oddział Miejski w Białymstoku — konto 150-94.2-1263 część 97,
tytuł 9133 § 45.

Cena pojedynczego egzemplarza do 4 stron druku wynosi 90 gr —
przy większej ilości stron — o 30 gr więcej od każdej drukowanej
strony.

Bitk 1632/74 r. 1000 egz. O-3

ODBIORCA

opłata pocztowa uiszczona gotówką